

—47

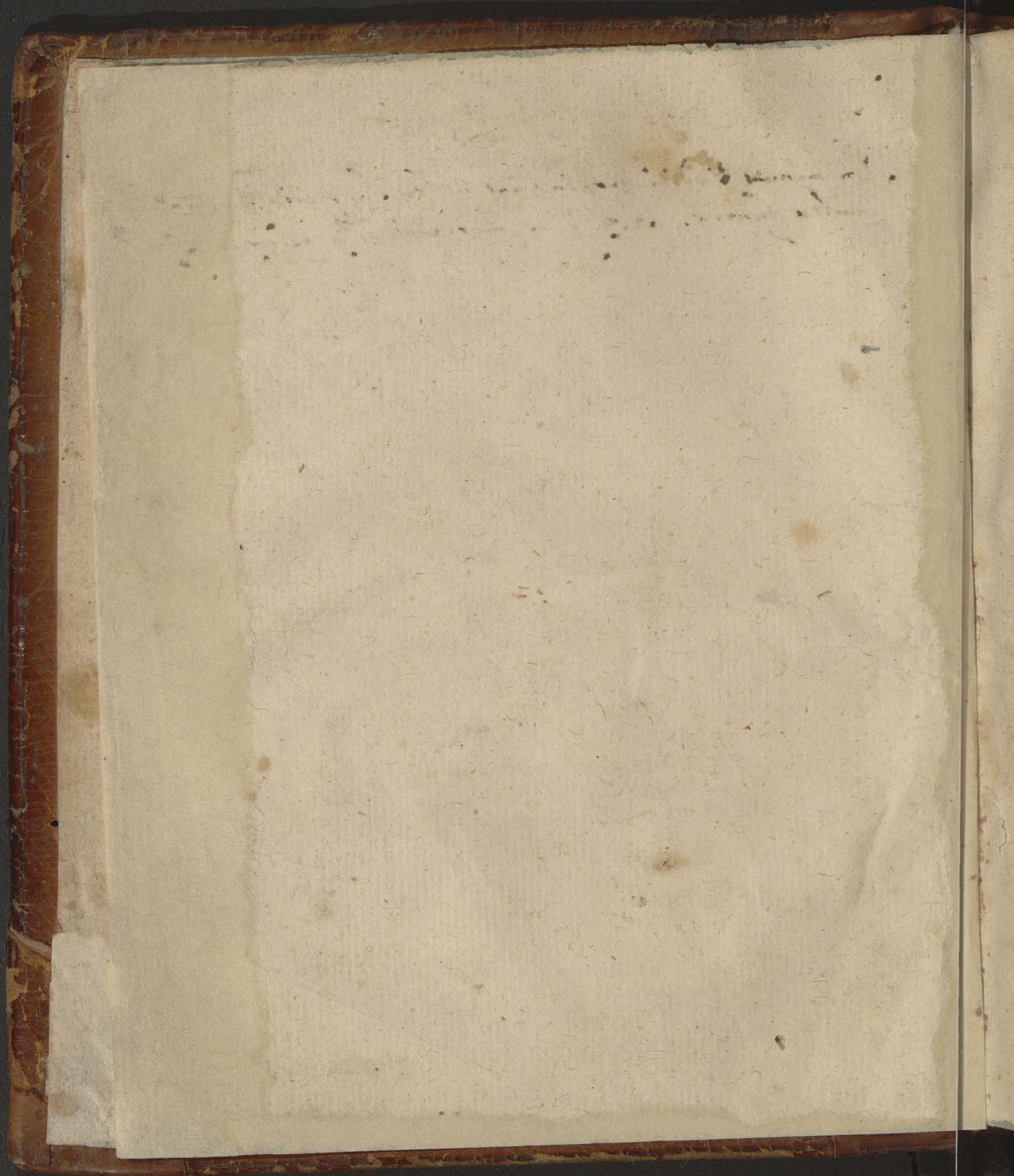
4443-4447

CIMELIA

3034 *Prav.*

Quid legitis Flores, et humi nascentia fraga?

Non minus Sudicii caopia sunt multa Supplicia, quam Accidit
multa funera. Remissius imperanti melius perit, Sen. J. de fin.

REYESTR
do Porządku y do Artyku-
tow/ Prawa Nymdeburskiego
y Cesárskiego.

Roku Páńskiego/
1 5 6 7.

REYES TR

Gm 4445

[Faint bleed-through from the reverse side]

DO CZYTELNIKA

O tym Rejestrze/ potrzebne
vpominanie.

Ktemu Rejestrowi / listawy Czytelniku / dwie
sa rzeczy potrzebne wiedziec. Jedna/ Iż ten Re-
jestr należy tylko ku tym Exemplarzom / któ-
re są Druku Bratowskiego pierwszego y wtórego / tak
Porządkom iako y Artykulom : gdzie niemaś w liczbie
kart żadney różnice / oprócz Artykulom Prawa Mayde-
burskiego / wtórego wyrobienia / które sie stało in Anno
Domini 1560. gdzie sa przydane dwie karcie o Reko-
miach / y liczba na nich iest położona/ fol. 22. 23. Aczkol-
wiek y te dwie karcie włożone też sa do Exemplarzom pier-
wszego Druku/ ale bez położenia liczby. A tak iestli maś Ar-
tykuly pierwszego Druku / á chcesz podług tego Rejestru
rzecz potrzebną w nich łatwiey náleżé : potrzeba iest abyś
sobie na kartach liczbe položyl / poczyniwszy od tych dwu
kart o Rekoymiach / aż do końca tychże Artykulom Pra-
wa Maydeburskiego / tak / iżby na pierwszym karcie o Re-
koymiach stała liczba / 22. na drugiej 23. Potym na dłu-
gich porządkem swoim/ 24. 25. 26. etcet. aż do ostatney
karty/ na której ma bydź liczba/ 64. á nie 62. A to dla przy-
czynienia onych dwu kart potrzebnych / o Rekoymiach.
Druga / trzeba wiedziec / Ponieważ te Książki troie / nie
jednego czasu są Drukowane / każde mają dokonczoną
swoie liczbę kart / á pospolicie ie noszą spólem wwiązane /
Porządek ná przodku / potym Artykuly / po Artykuloch
Postępek Sędow ná gardło : tak / iakoby iedne Ksie,

Do Czytelnika.

gi były. iakóż za iedné słusnie mogą bydź poczytane.
Albowiem wszyscy tu Mieyskim Sadóm iednako nale-
żą: a ponieważ té troie Książek każde z nich / swoje lic-
be kart zamkniona mają: uczynilem też troie mieysce w
tym Rejestrze / na kraiu kart między liniami / w których
mieyscach liczby są położone. Pierwsze liczby w pierw-
szym mieyscu między dwiema liniami pod słowem / Porz.
położone wiada do Porządku. Wtore / pod słowem Arty.
do Artykulów Prawa Nymdeburstkiego. Trzecie pod
słowem Cesar. do Artykulów Praw Cesarstkich. A gdzie
się trafi rzecz iaka / o której się we wszystkich troich Książ-
kach zmiánka czyni: tam też we wszystkich trzech miey-
scach liczby przeciw sobie są położone / które one rzecz we
wszystkich troich Książkach pokazuia. Dla ostátet / to
przypomnieć nie wadzi / iż w niektórych Rejestrzech / acz
się to wiece náyduie / iże liczby nietylko karte / ale y stro-
ne karty / y wiersz wkłazuia / y rozmaite do tego znaki kła-
dą / które / to poczatet karty / to szrodek / to koniec pokazu-
ia. Tu niechcialem się tak zbytнім wkłazowaniem ba-
wić / czesćia dla tego / by się inne liczby potrzebne nie bar-
zo potrzebnemi nie miešaly: czesćia / iż Czytelnikowi
niezawadzi / gdy szukając iedney rzeczy / która by się na ie-
dnym wierszu / albo na dwu náydownała / przeczyta sobie
z obu stron wszystkie karte / iż przy tym ex praecedentibus
et sequentibus lepięy rzecz poymie / y co drugiego się
przy tym doczyta. Pracey tedy moięy / ieslić się
zda / łaskawy Czytelniku używaj / aż pan
Bóg co wietšiego zdarzy. Z tym
cie pánu Bogu po-
ruczam.

Słowa

Słowa prawne w rzeczy
sobie podobne / tu dla tego położone :
iż iesliby kto ziednego słowa w Repe-
strze / rzeczy sobie potrzebney nie ná-
lazł / aby w drugim temu po-
dobnym szukał.

Wzrad / Sedzia / Pan / Burmistrz / Káycá /
Wóyt / Przysiężnik.

¶ Duchowny / Ksiądz / Káplan / Kleryk.

¶ Cittatio, Pozew / Pozwání / Przypozwání /
Roku náznáczenie / Przyciągnięcie ku prawu.

¶ Termin, Rok / Czas / Dzień do prawa názná-
czony.

¶ Actor, Instigator, Powód / Skárżacy / Żalu-
iacy / Soldziacy / Powodna strona.

¶ Reus, Citatus, Pozwany / Obwiniony / Obża-
łowány / Odpór / Odpowiadający / Bronią-
cy sie. Respondent, Stroná pozwana / Od-
powiedna / pars conuenta.

¶ Żalować / Czynić prawem / Prawem poste-
pować / Soldzować / Instigować.

¶ Procurator, Ferendarius, Mandatarius, Rze-
cznik / Sprawca / Obrońca.

Słowa prawne.

- ¶ Plenipotencya / Prokuracya / Mandatum /
Moc / Poruczeństwo / Vmocowanie.
- ¶ Legale impedimentum, Pomocna przyczyna /
Przekaza stania ku prawu. (włoka.
- ¶ Dilacia, Translacia, Odkład / Odwłoka / Prze-
- ¶ Arest, Sequester, Zapowiedź / Szyperunk / Ha-
mowanie wrzędne / Imowanie sie rzeczy.
- ¶ Propositia, Skarga / Żaloba / Dobrowolne
zawiwienie / Luprunk / Główna żaloba.
- ¶ Actia, Process, Controuersia, Spór / Piza /
Swary / Kłopoty / żaloba z odpowiedzią /
Postepok sprawy.
- ¶ Reformatię, Oprawy / Przestrzeżenia rzeczy
potrzebnych w prawie.
- ¶ Exceptio, Wymówka / Odezwanie / Wyicie
z prawa / Wybicie / Obmowa / Przekazka.
- ¶ Wyznanie / Zeznanie / Dobrowolne powie-
dzenie (dzictwo.
- ¶ Potomek / Dziedzic / Syn / Potomstwo / Dzie-
- ¶ Imienie / Dobra / Kamienica / Dóm / Solwart /
Budowanie / Possessia / Maitnosć nieru-
choma / stojaca.
- ¶ Spadek / Bliskość / Puszczyna.
- ¶ Oyczyzna / Macierzyzna / Dziadowizna / Bą-
bizna / Strykowizna.
- ¶ Bliski / Krewny / Przyiaciel / Powinowaty /
Przyrodzony.

w rzeczy sobie podobné.

¶ Zapis, Minuta, List Drzedny / Munimenta, Documenta, Probationes, Dowody.

¶ Chyrograph, List / Karta własney ręki / Pismo własney ręki / pod Pieczęcią własną.

¶ Sposób / Oblit / Wymówienie Conditio, iako mówią / pod tym sposobem / Oblitiem / condycya / etc.

¶ Creditor, Wierzyciel / Wierzacy / Pożyczający.

Łacinnicy tym słowem Creditor, tego pospolicie nazywają / kto wierzy pieniędzy / albo pożycza.

A tego kto winien / zowią Debitor. Polacy w tych nazwiskach / różnice nie chowają / y dla tego tym iednym słowem / Dłużnik / nazywają y

tego kto winien / y tego komu winno : y mówią tak pospolicie o dłużniku zmarłym / na którego się

małetność rzuca / Rzucili się na iego małetność dłużnicy. A onoby przystoynieć mówić : Rzucili

się Credytorowie / albo Wierzycielowie. iedno iż Wierzyciel / słowo Polakom nie bärzo zwyczajne :

przeto tego kto wierzy / nie Wierzycielem / ale Dłużnikiem / to iest / tego komu dłużno / mianują.

¶ Żona / niewiasta / białagłowa / matka / wdowa.

¶ Gerada, Parapherna, Vtenfilia, Rzeczy ku wbirowi a ochedostwu Niewieściemu należące.

¶ Cibaria, Sniedné rzeczy / Potraw / Pokarm / Żywność domowa / Strawa.

Creditor.

Debitor.

Wierzyciel.

Pan/

Słowa Prawne

- ¶ Pan/ Sluga/ Myto/ Zaplata.
 ¶ Obrażony/ Ranny/ Słuczony/ Zbity/ Zekrwawiony.
 ¶ Zgoda/ Uгода/ Pokój/ Jednanie.
 ¶ Niemoc/ Choroba/ Bolesć.
 ¶ Lekarz/ Barwierz/ Chirurgik.
 ¶ Sromocenie/ Zelzenie/ Hanbienie/ Laianie.
 ¶ Kradziestwo/ Złodzieystwo.
 ¶ Słoczyńca/ Zabijacz/ Niezoboyca/ Gwałtownik/ Morderz/ Wiezien.
 ¶ Dekret/ Sentencya/ Urtel/ Skazanie/ wyrok.
 ¶ Appellacya/ Mocya/ Odezwanie/ Ruszenie/ Do wyższego Sedzięgo.
 ¶ Fant/ Zakład/ Zastawa/ Istota.
 ¶ Głeyt/ Żelazny list/ Przywilej/ Wolność/ List wolny/ Obrona pańska.
 ¶ Jsciec/ Zastępca/ Zachoyca.
 ¶ Bestya/ Bydle/ Zwierze.
 ¶ Podwoyski/ Wozny/ Sluga wrzedny/ Oprawca/ Cielarz/ Præco, Ministerialis.
 ¶ Kat/ Hecel/ Mistrz/ Executor iustitiæ.
 ¶ Hæretyk/ Odszepieniec/ Bluznierz.
 ¶ Posłuszeństwo/ Kabat/ Zakrata/ Wiezienie/ Grzymka/ Izdebtka/ Szatlawa/ Sztok/ Ciemnica/ Kazn/ Kloda/ Sadzawka/ Bylina.

ceas

Keyestr

✱ ✱ ✱

Klęsestr do Porządku y do Artykułow Prawa Nymdeburskiego / y Cesarzkiego.

✱

✱ Pierwsze liczby w pierwszym miejscu między dwiema liniami / pod słowem Porz. położone / wka-
zuia do Porządku. Wtóre / w drugim miejscu / pod
słowem Artyk. do Artykułow Prawa Nymdebur-
skiego. Trzecie / w trzecim miejscu / pod słowem
Cesar. do Artykułow Prawa Cesarzkiego.

A.	Porz.	Arty.	Cesar
Akolit z siostrą równo Gerade bierze.			
Akolit / patrz w słowie / Sak.		vi.	
Appellacya co jest. Appellaciię czas. do	xviiij.		
ktąd ma bydź Appellowano.	xviiij.	xliv.	
Appellacye nie potrzebne in Accessorijis	tamże.		
decretis.			
Appellacyam niepotrzebnym iako za-	tamże.		
bieżec.			
Appellacya iako ma bydź spisana.	xviiij.		
Appellacya póki sie nie skonczy / nie stro-			
ny w téy rzeczy nie maia poczynac.	Cij.	2.	
Appellacya od ktorych Sedziow nie	tamże.	2.	
idzie.			
Appellacya w sprawie o gardlo / iako mo-	Cij.		
ze bydź.			

A

Appel-

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Apellacya gościnnym prawem.	Xcviij		
Apellować każdy winien zarążem od skazania obciężliwego.		2.	
Apellaciię kto nie wniesie na dalszym dniu/ co traci.		2.	
Aptekarze Truciny nie mają przedawać bez Urzedu / pod przysięga.			X.
Arest / Arestowanie konia y innych rze- czy.	Cviij. CXc.		
Arest winien każdy przysięć.	CX.		
Arest pierwszy / Arest posledni / który le- pszy.	tamże.	Xvi.	
Arest na kogo nie ma bydź dopuszczon / a na kogo dopuszczon.	Cviij.		
Arest / patrz o tym dobrze sierzcy w Re- yestrze na Tytuly.			
Ascendentes / osoby wzgórze idące / co są.	CXvi.		
Arbor consanguinitatis.	CXij.	j.	
B.			
Baba / to iest stara matka / także Mat- ka / Ciotka / kiedy mogą żalować w Sądu.		xxvij. xxvij.	
Bełarci czemu nie mają krewnych po Oycu.	CXij.		
Białogłowy co dzieci porzucają / iako karać.			Xlij.
Białogłowa / patrz w słowie / Nie- wiasta.			
Bydle zastawne kiedy zdechnie / czyja szkodą.	LXv.	xxvij.	
Bliski będąc do Imienia gdy milezy przy rozdaniu / co traci.	Xlij.	xi.	
Bliskość w Spadkach.	CXv.	j.	
Bliskość / patrz w słowach / Imienie / Dziedzictwo.	CXvi. CXvij.	ij. ij. v.	

Keyestr do

Bliskości podług osob ná dól / wzgórie /
y pobocznie idących.

I Bliskości swoiey iesliby sie kto zá
mieškal ypomínac / wedle dawności
opisanych / wymawiając sie niewiádo-
mościá Práva / iž nie rozumíat aby to
nañ przysdž miało právem. Takž nie
wiádomościá sobie nie pomože / koždy
winien Právo svoje wiedzic: Jus sum
vnusquisque scire tenetur. Niewiádo-
ściá o smierci przystáciela swego / po ktró-
rymby miał spadek brác / može sie wymó-
wic. A po Roku y po šesći Niedziel
može o spadek czynic. Speculo Saxo
num lib: j. arti: 28.

Blužnierzá karání.

Brát / kiedy brátičy y siostróm przy v-
miera.

Bráčia z pulbráčia / iáko spadek bio-
rž.

Bzemienna niewiásta o zloczynstvo iá-
ko ma bydž karána.

Bzemienna niewiáste (wazy Právo
Bože) iesliby przed časem poroni-
lá / á nie przysláby ná nie smierc:
tedy ten wedle nálazku mežá ičy be-
dzie karán : ku ktrórey rzeczy Jedna-
cze bydž máia. Ale iesliby ná nie
smierc przyslá / zdrowięzá zdrowię dáć
musi. Exodi 21.

Bzemienna / pátrž roštoric / Žóná /
Niewiásta

Budování Jmienia zastáwného / dlu-
žník odkláda kiedy wykupic.

Budování spólnéž sasiádem.

A ij

Budo

Porz. Arty. César

CXij.

xxv.

ij.

Cxvij

CXXv Xvi.
138.

xxvij

Xl.Xli

Keyestr do

Porz. Nity. Césár.

Budowanie na cudzym gruncie / za grun-
tem idzie / iako sie rozumie.

Xli.

Budowanie / patrz w slowie Dom / J-
mienie.

xxxiij.

Burgrabski Sad kiedy bywa / Pozywa-
nie / Gaienie / Wywołanie.

xxxiij.

xxv.

xi.

Burgrabska wina.

xxxiij.

Burgrabski Sad odwołki nie ma.

xxvi.

Burgrabskiego wielkiego Sadu spra-
wy.

ramje.

J Burgrabska wina / to jest groszy 40.
nie za co innego ma bydz brana / iedno
za te wyszepti. Kiedy kto od czasu wy-
wołanego Sadu wielkiego wbie albo v-
rani kogo / przed Sadem dwie Niedzie-
li. Kiedy kto pozwarowy kogo / sam nie
stanie. Kiedy pozwany do Sadu nie
stanie. Kiedy kto przeciw wieczności
Sadowey wystapi / iz kogo v Sadu fro-
mornemi slowy natedzie. Zaloba albo
sprawe komu v Sadu wolaniem / laia-
niem / zgielkiem popedliwemi slowy / y
innemi krzywdami albo sposoby prze-
kazi. Kiedy sie przeciw obwołanemu
rozkazaniu zachowa / ktore z rozkazania
starszego Przysiecznika bywa pierwey
niz sie sprawy v Sadu zaczyna / to jest /
iesli kto na kogo zaluje w rey sprawie kto-
ra na wylozonym albo porocznym Sa-
dzie zaczął. Jesli o dlug po umar-
ley rece pozwał. Jesli o summe mniey-
sza / niz winna Burgrabska niesie. Jesli
ktorego z lawnikow na ten czas na Sa-
dzie siedzacego dal pozwać. Jesli bez
dozwolenia Burgrabie od Sadu od-
stapi /

Keyestr do Porz.

stąpi albo zaś nie dziekując przystąpi. Jeśli dług iaki zapłacić zapisepod winą Wielkoszadowa / a zapisowi do syć nie uczyni. In summa: O ty występkę Burgrabska winą własnie ma bydz brana / w których sie nieuczciwość albo nieposłuszeństwo przeciw Sadownemu rozkazaniu pokazuje / które Prawo nazywa Tumulta indisciplina ta. i. insolentias inobedientiam. Spec: Sax: lib: j. artic: 59. Jure Municip: 16. in Textu et in Glosa.

Inne wszytki winy / albo pytania na winy / nie są winy / ale plottki a łapaczki Prokuratorskie: które nie tylko w Sadu Burgrabskiego / ale y w innych Sadow zwykli czynić chcąc sie Sadowi przypodobac / albo ubogiego człowieka z gniewu ku szkodzie przywiezdz: iako to wiec pytaia / Alez niepokupil / iz Roku niedowiodl: Alez niepokupil / iz na mie lupunkt wydawa / a nie iestem pozwany: Alez nie pokupil / iz wszedl do kół nie spytałszy: Iz sie wiernego dotknal: iz sie rosmial: iz pyta czego nie ma pytać: iz Soltysa pierwey pomienil / niż Burgrabie: y inne tym podobne łapaczki / dla których vbodzy ludzie sprawiedliwosci swojej dochodzić niesmieia. Jeśli kto žalnie nie pozwawszy / tedy pozwany nie na wine pytać ma / ale wolności od Roku. A Sad też tak ma skazac: Gdyz powód nie dowiodl Roku / tedy pozwany ma bydz od Roku wolny. Jeśli pozwany przed odpowiedzią pyta / czego nie ma pytać / tedy Powód nie na wine ma foldrowac / ale ono pytanie zbiciac. A Sad też tak ma skazac: Iz to pytanie mieysca nie ma / ale winien pozwany daley postepowac / winien odpowiadać / etc. Nie hnet win skazowac. To wszytko na roztropności Ławników nalezy / którzy Ortele wynayduia / a Burgrabi ie powiadaią. Tak wiele też y na Burgrabi y na Soltysie nalezy. Jeśli sie Ortel ławników niesłusny zda / wspomniec ie / a niesłusność rozwiezdz / aby sie w tym pilniey rozmówili. Bo wszyscy spolem Sad Bozy / a nie swoy sprawuia.

A iij

Burmistrz

Keyestr do

Burmistrz z iednym Raycą kiedy o gár-
dło przychodzi.

Burmistrz / patrz w słowie / Sedzia /
Rayce.

Porz. Arty. Césár

2 v. ij

C.

I Capitis diminutio / iest poniżenie
człowieka / albo odmienienie w iny stan.
Vezeni w Prawie / pisa takie poniżenie
albo odmienienie bydy troiatkie : Włas-
wieksze / Szrednie / najmniejsze. We-
dle troięy ozdobności / która każdy po-
czciwy na sobie niesie / iż iest Família
albo rodu zacnego / Przytaciół znacznych :
iż iest w tym Miescie / w tym Prawie /
iż w tēy wolności. To troie gdy kto
utrąci / iż go od Miasta odkaż / wol-
ność mu odeyma / Família go od siebie
wylaczy / albo go z ziemie wywołaja : ta-
kiego nazywaja bydy in maxima capitis
diminutione : inż taki iest iakoby vmar-
ły / majątność iego biora / przeciw temu
żaden czynić nie może / ani on przeciw
żadnemu dłużnikowi. Wyiswsky iesli
by mu kto co na żywność oddał / o to mu
Prawo czynić dozwała / moc nad dzie-
ćmi utraca / Spadku nie bierze.
A iesli kogo na czas od Miasta odka-
ża / przy wolności go przedsie zachowa-
ia : tu nazywaja mediam capitis di-
minutionem / która przy sobie mało nie-
takiego skutku przynosi / iako y Maxi-
ma capitis diminutio. A kiedy kto
Miasta / Wolności / nie utrąci / iedno-
tylko nieiaka odmiana z poniżeniem /
albo

Reyestr do

Porz. Arty. Césár

álbo vřtkodzeniem weźmie / iř sie komu
pod pořluřeniřtvo poddat / w któřym
piérwey nie był / álbo go z máietnořci
odpráwię / álbo go kto weźmie zá syná
w ťwoie pořluřeniřtvo : To zowę / Mi-
nimam capitis diminutionem. Táki
zořtaie przy ťwoey poćciwořci / przy V-
rzedzie / przy ťwym práwie.

Czář / Czárnořkieřtwa / máię byđż V-
rzedu zápořiedziáne / karáne.

Cechowé řchadźki tu czemu byđż máię.
Cechow pořinnosć tu Rádźie Mieiř-
řkiey / pátrř téř o tym w Reyestrze ná
Tytuły.

Cechowie / pátrř w řłowie / Rzeinięřlnicy.

Cetlarze / czemu w řelżywořci v ludźi.

Cetlarz gdy zábiie złoczyńce iáwného /
řmierci wolen.

Cetlarřka beřpiecznořć.

Cieřle winni ognia bronić.

Chleř ťwini iáko dáleko ma byđż od řę-
řiáda.

Chcenię zá vęzynek kiedy ma byđż poř-
czytan.

Czynřu plácenie / pátrř w řłowie / Staieř-
nnik.

Cyrográřfu wařnořć.

Cyrográřř záđzierżány po czářie zá-
platy.

Cyrográřřu ktoby ťie przal / iáki do-
wóo.

Cyrográřř / pátrř w řłowie / Piřino wlař-
řney reři.

Choroba wymawia od řadu.

Collaterales / poboczne ořoby w bliřkoř-
řci / co řę.

Crimi-

XXIII
támže.

XXIX
cxxxvii

LXI.
Xli.

Lxxv
Xvi.

Lii.

Li.
j.

Xij.
Xvii.

xxiiij.

Xlv.

Keyestr do

Criminales actiones Appellácię nie
maia. A kiedy maia.

Crimen laesae maiestatis co iest.

¶ Występnę przeciw Królowi / albo
Rzeczypospolitey / Prawo na gardle ka-
rze. Wszakże rozmaia śmiercia wedle
rozmaitych występków / y rozmaitych
Statutow: niekiedy mieczem / niekiedy
ogniem / niekiedy cwiertowaniem. Ale
iesliby sie kto spiskal / zbuntował / na
osobe Królewską / tak iżby ztąd śmierć
przyszła / taki dla wielkości wystętku /
osobliwym takim sposobem / okrom v-
staw opisanych / srożę ma bydź karany.
A którzyby sie spiskneli przeciw zdrowiu /
starwie / albo pożytkom Królewskim /
obiawiając nieprzyiacielowi Pana swę-
go tajemnice / wola staranie / obrony /
niemożności / postanowienia / sprawy:
tacy cwiertowaniem bywaia karani /
y zabraniem Imienia na Króla. Tak-
że y ci maia bydź karani / którzyby co ta-
kiego przeciw Senatowi / Rządzie Kró-
lewskiemu poczynali. Quoniam Consul-
les / Senatores / Consiliarii / sunt pars
corporis Principis. A nie tylko ci by-
waia karani / którzyby tak przeciw Ma-
iestatowi Królewskiemu występowa-
li / ale y ci którzyby tego rada / albo ia-
ka sprawa dopomagali: y owsem dzie-
ci po takich rodzicach spadku nie bio-
ra / resztkę ich majątnosc na Króla za-
bieraię / tylko ich przy gardle zostawu-
ia / iesliby o onym spisknieniu nie nie-
wiedzieli: bo iesliby wiedzieli / a tego
nie obia-

Porz. Arty. César

Cii.

C r x v

Keyestr do

Porz. Arty. Cesar.

nie obiaowali: tedy także iako y główni
buntownicy bywają karani. **N**ia

koniec taki to iest wielki występ / iż
w nim nie tylko czynek / ale y wola
karza / zwłaszcza gdyby ona wola z iá-
kiego zwierzchniego czynku iáwna by-
ła. **A** iestliby kto takowe buntowniki /
sam w tym piérwéy będąc / wiernie ob-
awil: takiemu występ iego bywa prze-
puszczon. **N**ad to / **N**iewiásty któreby
sie takiego występu dopuścily / czary ál-
bo trucizną / także ciężéy niż mezczyzna
bywają karane / záwždy ogniem.

Pise Iodocus Damoderius in Praxi re-
rum Criminalium / Cap: 62.

Cudzołózniká mąż wżony może zabić.

Cudzołóznicy ná gárdle mają być kara-
ni.

Cxxxi rrr.

Cxxxi.

D.

Dawność w meżobóystwie / która iest.

cxxxviii

Dawność o stojące / leżące / ruchomé /
Imienie.

Xij.

Dawność Gerady y Zergewetu / iest rok
y šest niedziel. Specu: Sapo: lib:
1. Artic: 28. Wyiarosyby dziedzić byl
w więzieniu / álbo ná pustudze Rze-
czypospolitéy / álbo ná pielgrzymo-
waniu / tam dawność nie ma miey-
sca. co sie rozumie nie tylko o Gera-
dzie / ale o wssystkich rzeczách rucho-
mych.

Dawności które rzeczy niemają.

xiij.

Dawność temu co po służbách chodzi /
po rzemieśle / co w cudzych ziemiách
byt.

tamże.

B

Daw

Keyestr do	Porz.	Art.	Cesar
Darowosc sieroty o Imienie przedane przez opiekuny.		xxxij.	
Darowosc sprzedania Imienia.	Xliij.		
Dekret / patrz w slowie / Ortel.			
Descendentes / osoby na dol idace / co sz.	Cxx.	i.	
Deposit / patrz w slowie / Schowana rzecz.			
Diffinitiva sententia / co iest.	Xcvi.		
Duznik czym pierwey dlug placi.	(Xliij		
Duznikowi czas placenia opisany.	(Ciiij.	rv.	
Ta dlug rozmaita odpowiedz / y wedle odpowiedzi rozmaite Prawo / Odwod / Dowod.		rv.	
Duznik gdy winien zaplate / tak odcho- dzi / iako Powod dowodzi.	lxxiiij	rv. rvi	
Dlug zmarlego kto winien placic.		xxij.	
Dlugu ze gry nie sadza.		iiij.	
Dlugi po zmarlym / ktore pierwey maia bydz odprawione.	xiij.	rv.	
Dlug meżow / zona za rekoienstwem kie dy winna placic / kiedy nie winna.		xiij.	
Duznik fanty placac / przysiedz winien / iako pieniedzy nie ma.		tamze.	
Duznikowi gdy przy dlugu odwod idzie.		rv.	
Duznik kiedy dlugu przec nie moze.		rv.	
Dlug kiedy pierwey idzie / niz wiано.		tamze.	
Duznik pozwany nie osiadly / winien sie reczyc.		tamze.	
Duznik nie maiać czym placic / ma isdz do wiezienia.		rv.	
Duznikiem sie kto stara / rozmaitym o- byczaiem.	Lxvi.		
Dlugow rozmaite placenie.		rv.	
Dlug po zmarley recz.		rv.	

dobro

Keyestr do

Dobrowolné przysięcie do Sądu w gwał-
cie / iako pomocné.
Dobra / patrzą w słowie / Imienie.
Dóm / patrzą w słowie / Imienie / Budo-
wanie.
Dóm cudzy ktoby skąził czasu ognio-
wéy przygody / winienli co napra-
wiać.
Droga wolność : droga iako ma bydz se-
roka.
Drzewo krewności / wykład iego ku ro-
zeznaniu bliskości spadkow.
Dowody Prawne opisane.
Dowód o kradziestwo.
Dowód na té co przechowywają zło-
dzie.
Dowód na tych co ogień zakładają.
Dowód przeciw Czarownikóm.
Dowód na zdrajce / y inné zloczynce.
Dowód y odwod po zmarłym dłużni-
ku.
Dowód o Imienie stojące / o Dziedzic-
two osiedli czynić mają.
Dowody dla czego bywają.
Dowód brzemienia po zmarłym mezu /
iaki ma bydz.
Dowód który napewnieczy.
Dowód na zabicie w obronie.
Duchownych zachowanie.
Duchowni kiedy winni odpowiadać
przed Swietlskim Sądem.
Statut Koronny vczy / Kazimierz in
Visli. 1368. Gdyż wedle pospoli-
tego Prawa / każdy winowayce swo-
iego winien szukać w Prawie iego.
B ij Tedy

Poiz. Alty. César

Cxxxv
Cxxxvi

Xlij.
Xlvi.
Cxiij.
Lxxx.
r. xi. xij.
tamże.
xij.
tamże.
xij.
rvij. xx. xxij.
rvij. xix.
xix.
vij.
xx.
xxij.
xxx.
Lxxvi

Reyestr do

Porz. Arty. | Césár

Tedy iesliby kto w Prawie Niemie-
ckim mieyskim przeciw swoiemu wi-
nowacy czynil : A winowacya też
przeciw iemu chciał zarazem żalo-
wać / nie może go tam pociegac : Ale
go także / bedzieli chciał / może w Pra-
wie tego szukać.

Dział między bracia iaki / patrz w slo-
wie Brat.

Dziecie o meżobóstwo licy bywa ka-
rané.

Dzieci rodzące sie na kształt bestiy / maia
bydź straconé.

Dzieci z nieslubney / kiedy biorą równo
spadek z dziećmi slubney.

Dzieci kiedy rodzicom przynimierają.

Dzieci kiedy niemają / ani bracię / ani
sióstr / kto spadek bierze.

Dziecie gdyby matka straciła / iakie kara-
nie / y badanie.

Dzieci rodzące sie przed czasem w mał-
żeństwie / albo po śmierci oycowskiej /
iakie prawo do oyczyny mają.

Dzieci o występ / nie mają bydź na gar-
dle karané.

Dziecie ktoby zabil / iaka nagroda.

Dziecie ktoby ubil miotkę za występ / al-
bo wrwał / nie nie winien.

Dziecie gwałtu nie czyni.

Dzieci kiedy winny Oycowski Długi
płacić / kiedy niewinne.

Dziedzic po zmarłym Dlužniku / iako
przysięga.

Dziedzic oycowskiego Imienia nie w-
zdanego bliszy dostać / niżby miał
wzdac.

Dziedzic

iiij.

Cxxxv
Cxxxvi
Cxxxvii

ij.

iiij.
tamże.

9. 49.

vij.

xxxv.
XLvi.
xxxv.
tamże.

tamże.
tamże.

Lxix.

Xij.

Keyestr do

Porz. Alty. Césár

Dziedzic po zmarłym Dlužniku kiedy
dwoiako dług płaci.

Xv.

Dziedzic o kradzież Oycá swego / kiedy
winien odpowiadać.

XXIX.

Dziedziczne Imienie / patrz w słowie /
Imienie.

Dziedzic / patrz w słowie / Potomek.

Dzierżawca rzeczy / bliszy do przysięgi /
niż ten co ię dochodzi.

CIX.

xxvii

xi.

Dziedzic gdy chce puścić Imienie zmar-
łego / co czynić ma.

Lix.

Dzierżawca Imienia / bliszy dowodzić
kupną / niżli przedawca przacy sie prze-
dania.

támże.

Dzierżawca nie może bytć rušon z Imie-
nia / aź prawem spárty.

támże.

Dzwonek Mieyski ma bytć w dobrym
opátreniu.

XXviij

E.

Exceptiones / wybicie albo wyiecie z
Práwa rozmaite / z strony osób / y z
strony rzeczy.

lXXiiij

Excepcie po Odpowiedzi nie idą.

támże.

Excepciy pożytek.

lxxiiij.

Exekucya / to iest z Práwa skutek rzeczy
osądzoney / iako ma bytć.

Ciiij.

Exekucya które rzeczy przekazuje.

támże.

F.

Falszowanie Monety rozmaite / y Kara-
nie za falszowanie rozmaite.

xxviiij.

Falszerza takiego ktoby w domu chował /
co traci.

támże.

Falszowanie miary / lościa / wagi / fun-
tów /

XXXi. támże.

B iiij

tów /

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

tów / towarów.	
Salsywie ná kogo starzacy / co cierpi.	xxij.
Salsywych swiádków karanie.	xxi. xxij
Salsywe kostki v kogo náyda / iákie ka- ranie.	Lv.
Salsowanie listów nie ma żadney dylá- ciey / zárazem znay albo przy.	Xlv.
Sánt / sántowanie przekonáného Prá- wem.	Lxiiij.
Sántu wykupienie iáko rychlo ma bydz.	Lxv. cvi
Sántu isćieć nie pláci / gdy mu z przygo- dy zginie.	Lxv. cv
Sánt ma bydz wrócon nie nákážony.	Lxv.
Sántu pożytek ma isdz ná główná sum- me.	Cv.
Sánt iáko od Dlužníka otrzymác w dlu- gu.	Cvi.
Sánty kto ma sácować.	xiiij.
Sántu gdy ku pláceniu nie dostawa / co czynic.	xv.
Sánty gdy Dlužník pláci / Wierzyciel ma obierác co chce. Spec : Saxon : Ar- tic : 39. Lib : 3. habet optionem inter omnia bona debitoris.	támže.
Sánt / pátrž ku temu słowie / Zastává : y w Keyestrze ná Artykuly.	
Samo si libelli / kšážek ku czyiemu osta- wieniu nápisane / y karanie o tákie li- sty hániebné.	xxxvi.
Tákie písania názywáig Lácinnicy / chartulas / literas diffamatorias / sche- dulas detractorias / hániebné listy : ktró- ré ná iáwnych miéyscách ná drzwiách przylépiáig : Albo po vlicách / po kár- czinách rospuszcáig : Albo spiéwáig / ktróremi	

Keyestr do Porz. Arty. Cesar.

Którými cudzą dobrą sławę śarpią. Tákich Práwo ka-
że ná gárdle kárác / y tych Któryby tákie listy nálazšy
dlugo chowáli / nie zdiapáli / álbo nie spalili / ále ná iá-
wność przeciw komu wydawali. Abowiém / Któryby tá-
kie písanie ná iáwność nálazšy wydawal / iest w tym
podeyrzány / iákoby to písanie sam zložyl / álbo zložyc
kazał / a wkázoval sie iákoby ie nálažł. W tym wšyst-
kim táki bywa podeyrzány / iesliby sie nie wywiódł swiá-
dkámi Któryby przysięgli iż on przy ich obliczności táki
hániebny list nálažł / y przed nimi wkázał.

¶ Tákie listy Ktoby stládat / álbo písac rostkazał / álbo
ie rozstlawiał / o rzeczách głównych á prawdziwých / ch-
cąc ich dowieđz / táki nie bedžie káránia winien. By ten
iedno dowód v Sadu uczynił : ábowiém Któm Sadu /
nie godži sie nikogo osławieniem / áni winowaniem / ná
dobrę porwieści nárušac. A iesliby ná takim liście nie
tákiego nie bylo głównego / co zowa Criminale / tedy
ten co písál / álbo písac rostkazoval / álbo rozstlawiał /
(nam talis aut est scriptor / aut dictator / aut emulga-
tor) ma byđz karan nágródzieniem tákiej summy / ileby
ten osławiony przysięgl / áby ták ná dobrę sławie miał
byđz wšerzbion. potym nápráwieniem dobrę sławy tym
spósobem / iż co piérwéy dobrą sławę tego obražil / po-
nižyl / áby zás chwałá / zálecaniem nápráwił / y wywys-
zył przez písanie przeciwne / z oświádczeniem swóiego
zmysloného kłamstwa / y z opowiadaniem / iż tego nie-
winnie obražil.

¶ Tu okolo tákich hániebnych listów / niht sie tym nie-
wymówi / y owšem żadnéy różności niemáš / choć sam
nápisál / á nápisawšy / swą wolą / álbo z rostkazánia czy-
tego wydal / álbo z rády álbo nápráwy drugiego / choć
prawdziwými / choć zmyslonými imiony / by tylko znác
iż przez té zmysloné imioná osoba obražona bylá. Též
nie bedžie wymówká / choćby sie powiedžiał tego znác /
álbo nie znác / Ktorego obražil. Ale ten Któryby táki há-
niebny

Reyestr do

Porz. Akty. Césár.

niebny list nálażł / coby sie ná sławę
przełożonych álbo Rzeczypospolitéy ś-
ciągał / álbo ná Spráwy ná Wzredzie
bedących / dobrze wdziała / y nie nie wy-
stąpi / iesli nálażby go nikomu innému
nieodnieść / iedno przełożonym / álbo ich
wzrednikóm / mądrze á potáiemnie.

Pise Iodocus Damoderius / in Prá-
rerum Crimínalium / Tit : de diffama-
tione per libellos Cap : 125.

Ferie / dni wolné od praw.

Ferie / kiedy mieysca nie máią.

Formá Listu przy Appelláciéy do wys-
siego Práwa / do Szesći Míast / do
Króla.

Formá zapisu powołania.

Surfánci školni / miásto Pisárzá godné-
go / w Miescie škodliwi.

Lvi.

támże.

c.ci.cij

L.

xvi.

G.

Gáienie Sądu iáko bywa / y iáko by miá-
ło bywać.

Gáienie Sądu Komisárskiego
Szesći Míast.

Gdy Komisarze Szesći Míast zásziedą
mieysce swoje ná Zamku Krákovskim /
y przy nich Podstárości Krákovski /
mieysce Stárosty trzymáiący. Na-

przód Burgrábiá ták zásznie rzecz / mó-
wić do Saczánów.

Gdyż dzień dzisieyszy náznáczony iest
Sądowi Komisárskiemu szesći Míast /
wprzywileiowanému / pytam was Pa-
nowie Saczanie / czási inż iest ten sąd
Komisárski szesći Míast wprzywileio-
wany,

xxxiij.

Xli.

xxix.

Kexystr do Poz. Nity. Césár.

wány zagaic wedle Práva y Przywileiow : Odpowie
 staršy z Saczanow: Pánie Burgrabiá/pánowie Komis-
 sarze šeci miast / gdyž ná dšisiešy dzień Sad ten Ko-
 misarški šeci Miast vprzywileiowány przypadt / tedyc
 už čas iest ten Sad zagaic. Potym Burgrabiá do
 Kazimierzánow rzece: Pánowie Kazimierzanie / gdyž
 mi čas nákazany iest z Práva zagaic Sad Komisar-
 ški šeci Miast vprzywileiowány / Pytam was/ mamli
 temu Sadowi potoy przykazac : Odpowie staršy z Ka-
 zimierzánow : Pánie Burgrabiá/ Pánowie Komisarze
 šeci Miast / gdyž čas iest zagaicenia sadu Komisarški-
 go šeci miast / tedy tež ma bydz temu Sadowi przyka-
 zan potoy wedle práwa / y Przywileiow pánow Komis-
 sarzow šeci miast. Zátym Burgrabiá tak Sad bedzie
 gail. Gdyž mi z Práva nákazano Sad Komisarški šeci
 miast gail / y potoy temu Sadowi przykazac / tedy
 ia ten Sad gail / y potoy przykazuie / Triapzod moea
 pána Boga wšechmogacego / Króla Jego M. náše-
 go náišnieššego Pána moea / Pána Starošty moea /
 Pána Podstarošciego namiestnika iego moea / moia
 Burgrabška moea / Pánow Komisarzow šeci Miast
 moea : tak / iz kožde^o bedzie wolno przystepic / odstepic w
 správach swoich / zachowuac sic wedle práwa y Przy-
 wileiow Pánow Komisarzow šeci miast. Ten potoy
 krobey nárušyl / albo sic temu Sadowi sprzeciwił : iestli
 šlowy / ná pieniaǵzach ma bydz karan : iestli reka / czego
 Bože vchoway / tedy iáko pan Bóg / y práwo / y przywileie
 pánow Komisarzow šeci miast opiéwáta. Tak Sad
 zagaivšy / rzece do Bochniánow : Pánowie Bochnia-
 nie / pytam was / iestli dobrze / y wedle práwa / ten Sad
 Komisarški šeci miast vprzywileiowány zagaic / y po-
 toy przykazat : Odpowie staršy Bochniáin : Pánie
 Burgrabiá / Pánowie Komisarze šeci Miast / dobrze
 Sad iest zagaiony / y potoy wedle práwa przykazany.
 I Po zagaiceniu Sadu / Pišarz Mieški bedzie czytal

C

Przywiš

Keyestr do

Porz. Nity. Cefar

Przywilej iawnie ktory jest Komisarzom szesci Miaszt od Krola Kazimierz a swietey pamieci dany / iako sie tozdy na tym Sadzie sprawowac ma. A to osobliwie / iz od ich sentencji nie godzi sie appellowac / ani namniey sprzeciwiac: tylko opowiedziawszy sie / z potora gotowej sentencji sluchac / y bez wszelkiego sprzeciwienia iz za dobre przyjac / pod utraceniem gardla / y statku / sub priuatione rerum et personarum

I Potym Wożny z roztazania Burgrabie y Podstaroscięgo / obwola w Samku / iz Sad Panow Komisarzow szesci Miaszt jest zagatony / ktory na dzisiejszy czas ku skonczeniu Appellacji przypadt / ktoby mial co sprawowac aby sprawowal.

Gaienie / patrz tez o tym w slowie / Szadowa bezpiecznosc.

Gerade kto bierze / y niesluszne Prawo o Geradzie.

Gerada co jest y co do Gerady nalezy.

Gerade dziewka nieodprawiona tylko bierze / wyprawiona nie bierze.

Gerade zastawiona kto winien wykupic.

Gerady od bliski Testamentem nie moze oddalic.

Gerade winien maz opatrzyc / y obrona gdzieby nie opatrzył.

Gerade brat jak abo Alcolith z siostra rowno bierze.

Gerady nie zowa Gerada az po zmarley bialej glowie.

Gera

Crviij iij.

tamze.

v.

tamze

v. rrr.

vi.

v.

vi.

tamze.

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

Gerada / pátrz tu temu šeržey / w Keye-
strze ná Tytuly.

I Gleyty / listy / iákie máig bydz dawáne.
Gleyty / listy / álbo Przywileie kiedy nie-
máig bydz chowáne y owšem odrzuco-
né / nápisano Spec : Sax : lib : 1. Arty :
49. in Glosa. Miedzy innými przypad-
kami / té są osoblivé. Jesliby kto sobie
w pána Przywileý wyprávil / którem-
by sie chciał wyzwolic od Práva mieys-
skiego pod którym iest / taki nie nie wa-
ży. Jesliby kto sobie list vprosil / któ-
rymby sie chciał wyzwolic od začzetey
przeciw sobie sprawy przed Sadem / a
piérwey sie spráwá začetá niž sobie zie-
dnal / taki nie nie waży. Jesliby kto
Przywileiu swóiego / álbo wolności so-
bie dáney odstapil słowem álbo wezyn-
kiem iáwnie álbo potáiemnie / nie nie-
waży. Jesliby ná którym mieyscu w
słowie byl nákazony / álbo zfalšowány /
táť / ižby dla oného nákáženia rzecz sie
mienila álbo wárywátá. Jesliby též
Pieczec zfalšowána byla.

Jesliby sie Przywileý ściągáł ná piér-
wszy / a piérwszego nie bylo / tedy ten po-
sledniejszy nie nie waży. Jesliby do
perwného náznáczoného času dány / a
čas przemináł. Jesli též iest dány tu
oblíženiú Práva czyiego / y w inných
przypadkoch tám opisánych / listy nie
wáží. O tym též iest nieco inter Arti-
culos fol : Liij.

Tu trzeba wiedziéć gdyby kto miał
list wolności a byl od tego przywie-

C ij dżion

xxvj.

Liij.

Keyesr do	Porz.	Arty.	Tęsa
dżion ku zeznaniu długu / trzeba iest tego Creditorowi / aby on Dłużnik odstąpił swojej wolności / ile ku tej sprawie. Bo by ono zeznanie nie nie ważyło / iesli by Przywileju nie odstąpił.			
Głowy płacenie / pątrz w słowie / Placenie.			
Głuchowie z bracia działu nie biorą.		ij.	
Głupstwo w zloczynstwie ma bydź na baczeniu.			rv.
Goscim kto ma bydź rozumian. Gościimy Sąd.	Xlvi.	rv.	
Goscie przed obcym Sedziem kiedy winni odpowiadać / y na Jarmarku kiedy winni.	tamże.	xlviij.	Li.
Goscinné odwołki w Prawie.	Lxxij.		
Goscinnem Prawem Appellacya.	Xcviij.		
Gogranus na goracym Prawie Sedzia.	Xlij.		
Gorące Prawo. Pokonanie y Odwód na goracym Prawie.	xlviij.	xxv.	xxvi.
Gorącego Prawa własności.	tamże.		
Gospodarz o nie zapłacony Czyns bliższy domodu.			xxxix.
Gospodárska opatrznosc w domu około slug / komorników.		Lxiiij.	
Gra Sędu nie ma / y kiedy ma.	Xliij.		
Gracz iest iako zbóycą.		Lv.	
Gwałtowniká lotra w obronie zabie moze.		xxiiij.	
Gwałtu nie czyni dziecię / balony / iedno kto rozum ma.		xxxv.	
Gwałtowniká Szlachte imać moze / y iako sie z nim Mieyski Drząd / podlug Statutu sprawować ma.		Lviij.	
	Gwałt		

Reyestr do

Porz. Alty. Césár

Gwalt kiedy ma bydź rozumian / kiedy nie gwalt.	xxvi.	
Gwaltownik niewiaſty / albo dziewki / iáko ma bydź karan : y gwalt ciérpiąca / iáko ſie ma ſprawować.	Lix.	
Gwaltowné wnieſienie żony / nád wolą Niejá / Dziewki nád wolą Rodzi- ców.	viij.	xxxviij.
Gwaltownik y w dzień ſwiety ma bydź ſędzon.	xxiij.	
Gwaltem Imienie komu biorący / co tráci.	Xlv.	
Gwaltem wybity z Imienia / ma bydź naprzód wrócon do Imienia.	xxvi.	
Gwaltownik ná rełomie nie ma bydź dan.	xxv.	
Gwalt darowości niema.	támże.	
Gwaltem co kto bierze z omyłki / iáka nagrodę winien. Pátrz téż o tym w Reyestrze ná Tytuły / w ſłowie / Imo- wác ſie.	xxvi.	támże.
Gwalt domowy ma bydź obwołány.	támże.	
Gwalt : kiedy náń dzwonią / każdy wi- nien bieżć.	xxvij.	
Gwar co ieſt / iáko ma bydź / co znaczy.	lxxviij.	
Gwar winien Powód pożałobie wdziá- lác / á pozwány wnet po Gwarze ob- poriádać.	Lxxi.	
Gwaru obreczenie / nie ieſt wedle Prá- wá.	Lxxix.	
Gwar dla czego bywa / co znaczy.	támże.	
H. Hergewet co ieſt : Hergewet kto bierze. Hergewet biorący co winien ſierotám	Cxxij.	vi. iij.
C iij	Któreś	

Reyestr do

któreimi sie opieka.
 Zergewetem iako sie bracia dziela.
 Zergewet nazwiska nie ma / az po zmár-
 tym.
 Zergewetu nie moze Testamentem od
 blizszych oddalic.
 Zeretyk iako ma bydz karan.
 Zeretyk / patrz w slowie Bluznierz / Od-
 szepieniec.
 Zultate / gracje / próżniacy / maa bydz
 imowani / y iako sie z nimi w miescie
 sprawowac.
 I Hypoteca / Lacinney nazywaia I-
 mienie stojace y lezace / obowiazane ko-
 mu w dlugu slowy albo zapisem / ktore
 Imienie Wierzycielowi zarazem w moc
 nie iest podane / tylko teraz iest naznaczo-
 ne obowiazaniem albo zakladem / gdzie-
 by dluznik w dlugu albo w iakiej po-
 winnosci obiecany / na czas umowio-
 ny / dosyc nie uczynil. A ztad takie I-
 mienie obowiazane nazywaia / Bona
 hypotecata / obligata / pignorata / sup-
 posita. Pignus zasie nazywaia za-
 klad / ktory kto Wierzycielowi swoie-
 mu zarazem daie. A iako Hypoteca
 nazywaia tylko Imienie stojace / albo
 lezace / komu obowiazane : tak pignus
 tylko ruchome rzeczy / ktore w zakladzie
 reka moga bydz podane. Wszakze
 wiele ich miedzy temi slowy Pignus
 et Hypoteca / roznosci nie czynia /
 y owsem za iedno poczytaia / iakoz ile-
 ku zakladowi w rzeczy povinney / za
 iedno sa / chocby teraz / choc potym do-
 bra ia-

Porz. Arty. Cesar

iii.

vi.

tamze.

vi. vij.

cxviii

Lxiiij. r.

Keyestr do Porządku.

bra iakté w zakład były dane. Ale własnie mówiąc o zakładzie / który teraz kto daie / a który potym ma dać / gdzie by dosyć nie uczynił / musi między temi słowy różność bydz wyssey mianowana / z strony dóbr różnych ruchomych y nieruchomych.

Hypoteca dwoiakta iest / to iest Imienie w zakład komu obowiązane dwoiakté iest / Lacinnicy mówią / *Tacita hypoteca* / *Expressa hypoteca*. *Tacita* nazywają choćby kto słownie w mowa / zapisem Imienia komu nie obowiązwał przedsie sie obowiązany bydz rozumie *ex dispositione legum* / za postanowieniem prawnym / tak iakoby było słowy albo zapisem obowiązane / iako są / dobra opiekunów sierotom o złe sprawowanie opieki / o wtracenie státku sierot / o zamieszkanie ich pożytków : także y tych dobra którzy są na miejscu opiekunów / których zowz *Procuratores* / y rzędzicielow / opátrzcycielów / sprawców Imienia sierot dorosłych / które *Rzędziciele* / zowz *Curatores*. Tád to dobra oycowskie / są téż obowiązkiem o dobra macierzynskie / iesli by ie oyciec trzymając wtracił / szkódę uczynił. Także dobra macierzynskie o dobra oyczyste / któreby matka trzymając wtraciła / albo szkódę w nich uczyniła. Dobra meżowe / zenie w dlugu wiána. Dobra zenine / meżowi w dlugu posagu. Dobra dłużnikowe w dlugu Królewskim / albo Rzeczypospolitey. Dobra tych którzy rządzą Kościoły / o szkódę kościelną. Dobra złodzieyskie / o przywrócenie rzeczy kradzionych. Dobra pospolicie każdego występne go są téż obowiązkiem temu komu szkódę uczynił Dobra komornicze gospodarzowi w Czynszu / y w nakáżeniu domu. Dobra Testamentniká / w tym co komu oddał. Rzeczy kupione za pieniądze sieroty / oném sierotom są w obowiązku.

Rzeczy kupione za pieniądze człowieka wojennego / o przywrócenie pieniędzy / y inne dobra w Prawie opisane / rozumieją sie bydz w obowiązku w zakładzie / choćby nie były mianowane / albo podane w zakład słowy / zapisem. Cy

Keyestr do

Porz. Arty. Cesar

sem. Ty nazywaia bydz in tacita hypo-
teca / y koždy z przyrzeczonych moze na-
nich dochodzić swoięgo / nie inaczey ia-
koby też byly slowy / zapisem w zakład
podane. A zowz też to wezeni w Pra-
wie Tacitum Juris / quod non est ex-
pressum verbis : nie inaczey / kiedyby
komu pożyczyl pułkufka winą / choć te-
go nie wymawiam slowy / aby mi zas-
tak dobrze oddane bylo / wszakze sie to
tak rozumie / nie inaczey iakoby slowy
wymowil : Quoniam tacitum Juris /
tacitum intellectum / idem significat /
ac si esset verbis expressum. De tacita
hypoteca / wiele pisali wezeni w Pra-
wie / co gdyby miał wypisowac / musia-
lyby bydz na to osobne Zsigzki : tu sie
tylko mianowaly te dobra / które sie ko-
mu rozumieia bydz w zakładzie choć nie
sa mianowane / ani zapisane w zakla-
dzie.

I Hypoteca expressa / nazywaia dobra
mianowicie / komu slowy albo zapisem
w zakładzie iasnie podane wskazane.

I.

Jarmark / na iarmarkoch o co winien
obcy odpowiadać.

Jednackie skazanie kiedy nie ważne.

Jednanie ma te moc / iako rzecz osa-
dzona.

Jednacki dowód / iest iako y Sadowy.

Jednanie pod zakładem ma bydz / Do-
wód iednania.

I Jednacz takze Sedzia / na którego by
sie

Li.

Ciij.

XXi.

Ciij.

tamze.

tamze.

Keyestr do Porz. Arty. Cesar.

nie dowiedziano / iż dla osadzenia albo iednania pienia-
dze wziął / ná gárdle ma bydź karan. Nápisano Spec:
Sax: lib: 1. Artic: 60. in glosa: Iudicem Arbitrumue
Iure datum / qui ob rem dicendam accepisse pecuniam
convictus est / capite punito. Jest to bowiem skaza ku
sprawiedliwosci wielka / darowanie y branie darow. Prze-
to ná Sedzie y ná Jednacza takie Prawo uczyniono:
takze y ná tych / ktorzy dla sprawiedliwosci wspominki
daia / ktorzyby w tym byli podezrzani / iest prawo tam-
ze napisano takie: Iż skoro do Sadu przyda / maia
przysiadz / iż Sedziemu / y żadnemu ktorzyby ich sprawie
chcieli opakowac / nie nie dali / ani chca dac.

J Jednacza / swiadcstwem swoim pod przysiega uczy-
nionym / moga spornego pokonac / tak iakoby sie przed
Sadem rzecz toczyła. Spe: Sa: lib: ij. Art: 11. in glosa.

J Jednaczow iesliby wiele obranych bylo / a ieden z nich
umarl / iuz ono obranie ginie. Spec: Sax: lib: j. Artic:
55. in glosa. Et Spec: Sax: lib: ij. Artic: 11.

J Jednaczmi nie moga bydź / sluga / lat niemaiacy / glu-
chy / niemy / salony / popedliwy / żaden w swey wlasney
krzywdzie / niewiasta / wyiaroszyby byla zacna Pani /
mądra / sprawna roztropna.

J Jednanie nie nie wazy / iesli sie iedna sierota bez O-
piekuna: iesli pod zakładem nie bedzie uczynione: iesli
by sie Jednacza nie zgadzali.

J Jednacza dwa na co sie zgadzaią / trzeci musi zezwo-
lic. Spec: Sax: lib: ij. Articulo 11.

Imienie Brat starszy dzieli / mlodszy
bieta.

ij.

Imienie ktore nie moze bydź oddalone
bez przyzwolenia Dziedzicow / ktore
moze odoalic.

X.

Xi.

Xij.

Imienie z perwnych przyczyn oddalic
moze od swych potomkow.

X.

Imienie chcac kto bliskoscia otrzymac
co czynic ma.

Xij.

D

Tu

Reyestr do Porządku.

I Tu ich wiele pytaią / którzy sie do Imienia czyię-
go bliskością ciagną / które przez Przodka ich iest odda-
loné / y mówią tak: niemógł tego oddalić. A drugi który
Imienie trzyma / mówi: mógł oddalić / wolno mu to
było przedać / iam to zapłacił / w possessiuey iestem / iego
to własność była / z pokoiem tego używał / etc. Nád te
wątpliwosc vczy Glosa Specu. Sax. Lib. j. Artic. 52.
ná końcu témi słowy: Imienie iest dwoiakié: Nierucho-
mé y Ruchomé. Nieruchomé / iako są role / gáie / łaki /
dómy / folwarki / kámiénice / dwoiako nam przychodzą:
Naprzód / abosny go za náše pieniądze / náša pracą ná-
byli / kupili / albo nam Sadownie dárowano / Albosny
go nábyli z mieysc pustych / z kopániny / które przed tym
niczyie nie było: Które Látinnicy zową / *proprium per*
nos bene acquisitum: Takié Imienie nábyté może dáć
y oddalić bez przyzwolenia dziedziców / w dobrym zdro-
wiu. Wtóre / przychodzi nam Imienie nieruchomości
spadkiem po czyięy śmierci / iako gdy ia Imienie kupię /
y rozdádą mi ie / potym po moiey śmierci / ná moje dzie-
ci spadnie / á po moich dzieciách / ná inné dzieci: to zową
proprium hereditarium / *hereditas ex morte aduoluta* /
admortua / Dziedzictwo przypádłé albo przymárłé / tá-
kie nie może bydź przedané y oddaloné / króm przyzwole-
nia dziedziców. Wszakże z pewnych przyczyn / y to może
oddalić od własnych potomków / iako napisano iest in-
ter *Articulos Juris Maydeburgen.* fol. x. A gdzie
práwo mówi / iż niemoże oddalić bez przyzwolenia dzie-
dzców / Tam dziedzice rozumie własné swoje / to iest /
dzieci / Wnuki. A ztąd sie potázuie wedle wykładu nie-
których / iż bez przyzwolenia bráciéy może to vczynić.
Wszakże ná wielu mieyscach / nie spárują sie wedle te-
go Práva / ále wedle zwyczáiu / gdzie wolno Spadki y
przypádłé Dobrá przedawác bez przyzwolenia Dziedzic-
ców / z téy przyczyny / iżby to wielka niewola była / komu
co z przyrodzonego Práva przypádło / áby to niemiał zá-
potrzeba

Reyestr do

Porz. Arty. Césár

potrzeba swoją oddać albo przedać /
et quod talis non esset ex successione
illorum bonorum haeres / sed tantum
dominus usufructuarius : y nie byłby
taki prawym dziedzicem Imienia przy-
pádłego / tylko panem do żywota uży-
wającym. Przeto też za tę niesłusno-
ści wyrażeniem / ten Artykuł Prawa
Spec : Sax : lib : 1. Artic : 52. (Gdzie nie
kaze oddać Imienia króm przyzwole-
nia Dziedziców) jest skązony in Conci-
lio Basileń. vide inter Articulos re-
probatos / Articulum octavum / et Spe-
cu : Sax : lib : 1. Artic : 52. iásnie in mar-
gine ná przódku położono / Articulus re-
probatus.

I Ruchomé rzeczy własną pracą naby-
te / iáko są pieniądze / y inné / té mogą
być oddalone króm przyzwolenia dzie-
dziców : może té dać komu chce zá času
dobrego zdrowia / bez żadnego sprzeciwie-
nia. Jure Munic : Artic : 61. in textu

Spec : Sax : lib : 1. Artic : 52.

Imienie ruchomé może Testamentem
oddać / króm dziedziców.

Imienie kupné nie wyplaconé gdyby zgo-
rzáto / winienli kupiec dopłacić.

Imienia iáko się bliskosciz może domá-
gac.

Imienie stojące / leżące / ruchomé / co
jest.

Imienie zastawné dawności nie ma.

Imienie / patrz w słowie / Dziedzictwo /
Dawność / y między Tytuły w Rey-
estrze / Imienie / Dziedzictwo.

D ij Imowac

rij.

tamże.

tamże.

rij. rij

rij.

Reyestr do	Porz. Arty. Cesar
Imować sie rzeczy krádzionych / iáko / y iákich. pátrz též o tym w Reyestrze Cytulowym.	Cviij.
Instrumentá ku otwieraniu zamków ktoby miał / moze bydz mezon.	Xi.
Instrumentá do zakładania ognia.	Xij.
Interlocutoria sententia co iest.	Xcvi.
Istca kto stawić nie moze / rzecz traci.	xxviij.
Inwentarz iáko rychło po zmarłym czynić.	Cxi.
Inwentarze falszywé iáko máig bydz o pátrzone / y winá za niestusne danié ku popisaniu.	Cxiij.
Inwentarzá pożytek.	tamże.
Ius representatum co iest.	Cxi.
K.	
Karanie o falesne starzenie.	xxxij.
Karanie nieposlusnego w Cechu.	XXiiij
Karanie / kto falszerza / zlodzieia / przechowywa / albo sam falszuie.	Cxxx.
Karanie zlych Prokuratorow.	xxxvij.
Karanie o czynnek przeciw przyrodzeniu / o czynnek z krewnymi bialemi glowami.	tamże.
Karanie / ktoby miał trzy zony / albo zóna dwou meżow.	xxxix.
Karanie zwodnic / zwodnikow.	Xl.
Karanie tych / ktorzy pobudzaja przeciw Urzedowi / y rosterki stroia.	tamże.
Karanie o trucizne.	36. 41.
Karanie na tych co dzieci traca.	Xli.
Karane o tajemne fromocenie.	xxvi.
Karanie / mezenie zloczyncow rozmaitych : wzystka czwarta czesc Porzadu ku o tym.	Cxxviij
Kara.	

Reyestr do

Porz. Arty. Césár

Karanie krzywoprzysiężce.

lxxviiij

Karanie na gárdle króym osobam ma bydz odwołozoné.

CXXo

cxrvi

Karanie / patrzu tu temu w slowiech /
 falszerz / cudzolożnik / złodziej / Nie-
 joboyca / Moneta / Zloczynca / y w in-
 nych nazwistkach zloczynców.

Karlowie / Karlice / spadku z bracia nie
 biora.

ij.

Kat / Kátowsta obrona / wrząd iego.

28.29.

xxxiij.

Kominów opatrzenie ma bydz na kóžde
 Suchedni.

2Xiiij

Kominów budowanie między sąsiady.

Xli.

Konia iako sie imowac / y innego By-
 dlecia : Patrzu też o tym w Reyestrze
 na Tytul / w slowie Imowac
 sie.

Cxviiij

xxviiij.

XliX.

Kon iesliby dziecię zabít wśádzoné / iá-
 ka nagroda ma bydz od tego kto w-
 sádzil.

xxrvi.

Kon / patrzu tu temu w slowie Bydle.

Koscielne rzeczy kiedy moga bydz przy-
 dane / na zastawe od Żyda nie przy-
 mowane.

xxri.

xxxiij.

Kosciół króych zloczynców bronic nie
 ma.

XXX.

Kostki falszywé ktoby miał / iako ma
 bydz karan.

Lv.

Kradzioná rzecz / dawnościá nie ginie.

CiX.

xxviiij.

Xlxi.

Kradzione rzeczy przy złodzieiu naležio-
 ne / komu należa.

Cxxx.

xxviiij.

Xlviiij.

Kradzione rzeczy do Vrzedu przynie-
 sione / Patrzu też o tym w slowie /
 Rzeczy.

Xlviiij.

Kradzioná rzecz iako temu ginie / kto-

xxviiij.

D ij

ry iá

Reyestr do	Porz.	Uty.	Cesar
ry ią Kupit.		xxix.	
Kradzieystwo we dnie / w nocy / zboża / owocow / iakie karanie ma.		tamże	
Kradzioną rzecz nie ma bydz tajemnie chowana.		tamże	
Kradzieystwa dowód.		xxxix.	x. xi.
Kradzież / patrz tu temu w slowie / Zło- dzieystwo / Złodziey.			
Krawcowi gdy sukno ukradną / kto ma czynić przeciw Złodzieiowi.	Cr.		
Krwawa winą iako wielka.	xi.		
Krewności stopnie tu rozeznaniu spa- dków.	Cxiij.		
Krewny z innego Prawa przychodzący po Spadek / iakie rekoienstwo wi- nien.		iiij.	
Krzesćjanin iako Żydą pokonywa w świadectwie.	xxx.		
Ksiądz niema do karczmy chodzie / y in- nych powinowactwa.	lxxxij.		
Ksiądz bez Testamentu komu odumie- ra Dobi swoich. Patrz też o tym w Reyestrze na Tytulę w slowie / Kaa- plan.	xxxij.		
Ksiądz kiedy świadczyć może.		vij.	
Ksieże namowy przyzloczyncoch / które zle.		vij.	
Ksiegi / Karty / na czyie sławe potajemne pisané. Patrz też o tym wysszey w slo- wie / famosi libelli.		xxxv.	
Ksiegi Smolne iako mają bydz chowa- né.			xlviij.
Kupcy / Kramarze / kiedy winni w innym Prawie odpowiadać / patrz w slowie Jarmark.		xlviij.	
	Lata		

Keyestr do

Porz. Arty. Césárj

E.

Lata iako dowodzie. Lata pacholecia
y dziewci.

Lat dwoiatcie jest vyznanié / Jedno mlo-
dzienstwa albo moznosci rodzenia / La-
cinnicy zowa / Annos pubertatis. Dru-
gie rostopnosci / Lacinnicy zowa / An-
nos discretionis. Lata mlodzienswa
annos pubertatis / Mezczyznie wedle
Prawa licza czternascie lat / Dziewecz-
ce Trzynascie. Lata rostopnosci

Mezczyznie 21. lat. Ale wedle Prawa
Mieyskiego / Lata mlodzienswa y ro-
stopnosci / nazywaja Mezczyznie ruij.
lat : Dzieweczce ruij. Obyczay vyznania
lat / jest dwoiatki / ieden przez vyznanié
dwiu osob z rodzaia Oycowstiego / dwu
z rodzaia Matczynego. A gdzieby tych
breronych nie bylo / tedy przez znaki o-
brastania na mieyscach / ktore natura
przyrodzonym odzieniem okrywa / in bar-
ba / illis / et ascellis.

Ale prawo mia-
nowicie doklada : gdzieby wgtpliwosc
byla o leciach / tedy przez te znaki bywa
doswiadczenie. A gdzieby byly wiado-
me / albo mogly bydz innym sposobem
vznane / to jest przez vyznanié przyia-
ciol / tedy takiego przez znaki oglada-
nia nie trzeba. Spec: Sax: lib: 1. Artic:
42. Jure Munic: Artic: 26.

Laie kto komu / a on mu zas odlaie / nie
trzeba nagrody.

Laziebniacy y ich towarysze / winni o-
gnia bronie.

Legale

xxviii.

Xlvi.

Lxi.

Keyestr do

Legale impedimentum co iest.

Leżące Imienie które nazywają.

Lekarstwie świadectwo około rannego.

Lekarz / mali mieć zapłatę za pracę
y za lekarstwa swoje / gdy chory / będąc
już zdrowiony / zaś w chorobie wpad-
nie. Uczeń w Prawie tak to sądzi: Je-
śli chorego niemoc / y przyczyna niemo-
cy / za staraniem Lekarzowym ustała / a
potym za nową przyczyną przyszła / te-
dy Lekarz ma mieć zapłatę. Albowiem
pokazuje się / iż Lekarz o tej tylko nie-
mocy w której chory pierwsey był / pra-
cę miał / a nie o tej która potym za no-
wą przyczyną przyszła.

Jeśli nie-
moc nie była zdrowioną / y przyczyna
niemocy nie ustała / ale się ku zdrowiu
nieciężko odmięła / tak ieszcze Lekarz
nie uzdrowił chorego / przeto mu nie-
winno zapłaty dawać. Jeśli wtpli-
wa rzecz iest / aby niemoc / y przyczyna
niemocy miała ustać / iedno się tak zda
aby nieciężko stała / a zaś przyszła / tam
się pokazuje / iż się za pierwszą przyczy-
ną wróciła / dla tego Lekarz nie ma
mieć zapłaty. Ale jeśli się niemoc po
niejakim czasie wróciła / tu się poká-
zuje / iż z takiej nowej przyczyny przy-
szła. Tam Lekarz ma mieć zapłatę za
pracę swoją. Notat Bartol. in Decisi-
onibus.

Liczba Radziecka Pospolstwu.

Litis contestatio co iest.

Listy dowodné rozmaite.

Listy o Sąd w czym mają być pilnie
baczone.

Listy

Porz. Arty. Cesar

Lxiij.

L.

xiij.

xxiiij.

xxiiij.

viiij.

Lxxv.

lxxvi

Lij.

Reyestr do

Porz. Arty. César

Listy wolności iakté mają bydź chowa-
ne/patrz w słowie/ Gléyt.

Linie w Dzewie krewności.

Litkupnicy potrzebni.

Lotrą na drodze zabić może.

Ludziom zacnym Prokuratora mieć
przystoi.

Ludzie iednego Práva / nie mają sie po-
ciągac w cudzym prawie.

CXiiij

XXviij

xxiiij

xviij.

Xlvij.

W.

Mąż po żeminey śmierci / ruchomé rze-
czy bierze.

Mąż Gerade winien opatrzyc.

Mąż nie winien oprawy żenie / kiedy po-
sagu nie weźmie.

Mąż żeminego Imienia utracić nie
może

Mąż o cudzolostwo żony / winien mó-
wić.

Mąż z żoną / kiedy po sobie Spadek
biorą.

Mąż kiedy o cudzolostwo żony nie ma
karac.

Mąż wydawając żone swoje na sromo-
te / albo Matką dzierotke / iako mają
bydź karani.

Mążenstwo między Żydem a Chrześci-
aninem / iest cudzolostwo.

Manuale factum co iest.

Matka po dzieciach kiedy Spadek bier-
ze.

Matka dzieciom Imienia odumiera /
dzieci Oycu.

Matczyné Imienie / iest obowiazkiem
dzieciom

iiij.

v

viiij.

ix.

xliij.

Cxviij.

cxviiij

xxxix.

xxxij.

xlvij.

24 25

ij.

iiij.

Keyestr do

Poz. Arty. Cesar

dzieciom w utraceniu Dobr Oczyszczych / patrz w slowie Hypoteca.		
Martka ma prosic Urzedu dzieciom o Opiekuny.	xxiiij.	
Martka gdy dzieci straci / a przy sie tego / iaki ma bydz badanie.		ix.
Martka gdyby dzieci stracila / iako ma bydz karana.		xli.
Marta rzecz w Sadu bez odwolok ma bydz sadzona.	xlv.	
Meczenie zloczyncow iaki ma bydz:	CXXi	(ij iij v 12
Meczenia roznosc wedle osob / y wolnosc od meczenia.	Cxxiiij	xi.
Meki rozmaite wedle prawa / y niewiedle prawa.	CXXv	
Meczenie rannego zloczynce iaki ma bydz.		xx.
Mejarka sromotnie zywiac / co traci.		x.
Mejoboystwa rozmaitego / smierc rozmaita.	134.	
Mejoboystwo przygodne w obronie / patrz tez tu temu w slowie / Zabicie przygodne.	135.	xxv.
Mejoboyca kiedy na gardle ma bydz karan.	137.	
Przyczyny mejoboyce omawiajace.	139.	
Prawo Boze tegoz wzy dostateczniety Deutero: 19. Aby ten ktoryby bliźniego swego z nieobaczenia zabil / z ktorymby zadney nieprzyjazni przed tym nie mial: iako / gdyby kto z kim siedl do lasa diewo rabac / a rabiac diewo / spada siekiera z toporysta / y raniła bliźniego tego / tak / izby umarl: taki aby wciel na miejsce bezpieczne tu temu nazna-	cxrrv.	
	137.	

Keyestr do

Porz. Arty. César

náznáczoné / á tam zachował zdrowie /
y został żyw. Ale iesliby kto żywić z
tym w nieprzyiaźni / zastąpiwszy mu ná
drodze / strzegł nań / á ránil ij smiertel-
nie / tak ijby umarl: á potymby wciékt
na miejsce ktemu spráwioné: tedy star-
sy miásta onego posla á wezma go s-
tamtád / y podádza go w rece porwino-
wátemu zabitégo aby umarl. O tym
sérzey czytay ná miescu námiénionym /
y Numeri 35. Josue 20. Gdzie tam tyl-
ko tym mežoboycom opisána iest bes-
piecznosć ku zachovániu zdrowia / kto-
rzyby z przygody zábili / á z onym zábi-
tym nieprzyiaźni żadney przed tym nie
mili. Qui percusserit proximum su-
um per imprudentiam / nec odio profe-
cutus est eum antea. Przyložono trze-
cia przyczynę / Exodi 21. Ktoby nie
czyhał ná kogo / á dal go Bóg w rece
iego / tedy y ten ná miejsce bezpieczeni-
stwa będzie sie mógł schronić. Ale ie-
sliby kto umyślnie á zádliwie czyhał
ná cudze zdrowie / á zamordował go /
ten y od Oltarzjá mego będzie wzięt ná
smierć.

Mežoboyce znáti pewné.

Mežoboystwa osoby wolné.

Mežoboystwa nie kóždy winien choc
zábić.

Mistrzá škólniego vřzad.

Mlyto aby sludze zaplácono bylo. Aby
tež slugá ku dowodowi byl bliszy /
dwie szrzeczy potrzebne. Vřednání
zapláty / á dořlužení do času zmo-

E ij wione

vij.

136437.

xxij.
xxv.

xxij.

Reyestr do

wionego. Specu: Sáro: lib: 1. Arti:
culo 22. in glosa.

Mniſzy z bracia Spadku nie biorą: X Crvñ.

Którzy dziedzictwa nie trąca.

Mniſzy kiedy ſwiadczyć mogą.

Mniemania / które w czynku wymó-
wki nie mają / y w których czynkach
mają.

Moc iako zepſować może.

Monety Mynce fałſzowanie / wywarza-
nie / obzeczowanie.

Możnięſtemu / z ſtrony wzedu / kto od-
ſtepuie Actcy ſwoie która w Prawie
ma / traci ią / y odſtepek nie waży.

Spec: Sar: lib: 1. Art: 48. in glosa:

Qui actionem potentiore ratione of-
ficij cedit / perdit Actionem illam / et
ceſſio non habet effectum.

Mſzczący ſie ſwoięy krzywdy / Prawo ſwo-
ie traci.

N.

Najemnik dzierżawca bliſſzy ku dowo-
dowi naymu.

Najemnik / czynſz zapłacony / ſamotrzec
dowodzi.

Najemnikowi / kiedy może wypowie-
dziec naiem.

w Naymie gdy ſie ſzkoda ſtanie / czyiá
ieſt / Pána czy komornika.

Naiem ma bydz wezás wypowiedzian:

Najemnika może ciążać / nie pozywać
iá.

Nacznia rzemieſlnego / żoná po mezu
nie bierze.

Nacznie

Porz. Arty. Céſár

vñ.
Xlvi.
Xlvñ.

lxvñ.

xxvñ.

Xlvi.

xxvi.

xxvñ.

xxix.

támże.

támże.

Xl.

Xl.

ñ.

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Naczymie rzemieślnie / do Gerady nie fluzy.		ij.	
Nakładów Prawnych płacenie.	Cvi.	Xlv.	
Nakłady / stroną zyskująca rzecz głó- wną poprzysiega.	Cvij.		
Nakłady na świadki iakie mają być / gdy świadek na świadectwo cze- sta.		xxvij.	
Należone rzeczy mają być wrócone / nie talone.		xxvij.	
Prawo Boże także wczy / Deute : 22. gdy rzecz czyje zgubiona náydzies / abyś te- go nie smiał kryć.		xxix.	
Nie stanie do Prawa po Odpowiedzi na roku z odładu / škodliwe.	Lxxv.		
Niewiasty świadczyć nie mogą.	Lxxvi.		
Niewiasty kiedy mogą być pokonane świadectwem.	tamże.		
Niewiasty albo dziewki zgwałcenie.	cxxxvi		
Niewiasta w swej sprawie / sama przy- siada ma : a inne wszystkie sprawy przez Opiekuną sprawować.	Xciv.	vij.	
Niewiasta biorąc Gerade / co winna me- żowi swej przyiaćielki.		iij.	
Niewiasty kiedy świadczyć mogą.		vij.	
Niewiasty póki płód noszą w żywocie.		vij.	
Niewiasty nie przeswiadczy.		vij.	
Niewiasta nie winna Prawa mieć / rze- czy nie może mówić.		vij.	
Niewiasta za żywota meżowego kiedy sie może Wiana vpominac.		ix.	
Niewiasta domagając sie Oprawy / iá- ko bliższa dowieźdź / iż po niej Posag dano.		vij.	
Niewiasta prawując sie z Potomki i ij mezo-		ix.	

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
meżowem i o pieniądzu do Meja w niesione / nie bliższa dowodu.		ix.	
Niewiasta brzemenna / kiedy ma wy- módz z Meżowego Imienia.		ix.	
Niewiasta dla nierządu / Dziedzictwa nie traci.		x.	
Niewiasta sromotnie żyjąc / co traci.		x.	
Niewiasta / patrz tu temu w słowie / Żona / Brzemenna.		x.	
Niewinny kiedy sie stara winnym.		xvi.	
Niewiasta bez Opiekuna nie może.		v. viij. ix.	
G.			
Obowiązek Imienia dwoiaki / patrz wyższy w słowie / Hypoteca.			
Obwiniony bliższy sie przeciw żalobie od- wieść / by też był y powołany.	Lxiiij. 63. 80		
Obwinioney stronie nauki.	75. 79		
Obwiniony z takim dowodem odchodzi- taki Powód nań wiedzie.		xviij.	
Obwiniony od wielu / iednemu sie sprzą- wować ma piérwey.		xliij.	
Obwiniony kiedy winien w cudzym Práwie odpowiadać.		xlviij.	
Obwinionego odwołki takie / y kiedy nie ida.	23. 70. 71. 72	xlv.	
Obwiniony y Powód mogą sobie Pro- kuratora z Przysiężników obrąć.			xxxi.
Obwiniony którym ludziom nie winien odpowiadać.		xlij.	
Obwiniony / każdy winien znać ábo przec.		xlij.	
Obwiniony / patrz w słowie / Pozwany.			
Odpowiedz kiedy jest práwa odpowie- dz.	Lxxv.		
Odpow.			

Reyestr do

Odpowiedź zaczęta na roku z odkładu
nie słończona / skodliwa.

Odpowiedź trojaka jest o dług.

Odpowiedź czlowiek az innego prawa.

Odprowadzonych y nieodprowadzonych po-
tomków iaki dzial.

Odwloki / Patrz wyssey / Obwinione
go odwloki.

Odwod y dowod na goracym Prawie.

Odpowiednicy iako maia bydz karani.

Odszepienca bliszy Chrzesciianin po-
kotac.

Odszepieniec niemoze o cudza krzywde
zaltowac.

Odstepowac Prawa mozniessemu nie
godzi sie / patrz w slowie / Mozniessey.

Ogniowa przygoda iakie obrony ma
miec.

Ognia kto nie broni / gardlo na lasce.

w Ogiem kto domu nie otworzy gdzie
gora / co traci.

Ognia zakladanie iako ma bydz ka-
rane.

Oczyzná / patrz w slowie / Imienie.

Oycowstie Imienie jest obowiazkiem
dzieciom w utraceniu dóbr ich Matki /

patrz w slowie / Hypoteca.

Oprawy co sa / y sposob Opraw.

Oprawowanie Imienia zastawnego.

Opowiadanie miasto wtorego y trzecie
go Pozwu / dobre.

Opowiadanie miasto Pozwu / ma bydz
w domu pozwanego / albo przed zong

iego. Speculo Sa: lib. iij. Arti: 63.
in Glosa.

Omyl

Porz. Arty. Cesari

lxxv. lxxx.

Xvi.

Xlvij.

ij.

Xlvij.

xl.

xxxij.

tamze.

Xlvi.

42.60

Lxi.

Lxij.

Xij.

Lxxvi.

Xij.

Lxxij.

xxxvij.

Reyestr do

Porz. Arty. Césár.

Omylna rzecz v Sadu może bydz popra	Lxxv.
wioná.	
OENO do cudzego domu nie ma bydz bu	Xli.
dowano.	
Opiekuny iáko może inné vstávic / mi	xxxij.
mo przyrodzoné.	
Opiekun winien czynic liczbę sierotóm	támže.
dorostým.	
Opiekun kiedy opiekę tráci.	xxxij.
Opiekunowie ktorzy winni Inwentarz	Cxi.
uczynicy istote sierotóm.	xxxij.
Opiekun prze nieuczynienie Inventa	xxxij.
rzá / co tráci.	
Opiekun o krzywdę sieroty winien mó	Xlij.
wic.	
Opiekun iákie Imienie sierotóm winien	Cxij.
oddac.	xxxij.
Opiekun może przedac Imienie Dzie	xxxij.
cinnie / z pewnych przyczyn.	
Opiekunów chytrósc w dostawaniu I	xxxij.
mienia dziecinného.	
Opiekuná niewierného może oskarzyc	támže.
do Vrzedu Matká / Bábá / Ciorká tych	
dzieci.	vi.
Opiekun w skodzie sieroty wymówki	xxxij.
nie ma.	
Opiekunowá máietnosć iáko iest obo	
wiazkiem sierocie która sie opieká /	
pátrz w słowie hypotecá.	
Opieká / pátrz tu temu w Reyestrze ná	
Cyentý férzey w tymże słowie / O	
pieká.	
Ortel / Sentencya / Dekret / iedno sa.	Xciii.
Ortel ma bydz przy oblicznosci obu	Xcvi.
strón. Ortele dwoiákie.	
Ortel kiedy może skazit.	Xlvij.

Osa

Keyestr do

Oszadzoney rzeczy Execucya.
Osiadły nie winien sie reczyć.

B.

Pan z strony slugi swoięgo / co winien
dzierżec.

Pan mieniąc iż sludze myto zapłacił /
bliszy dowodu.

Pan z których przyczyn winien slugę pu-
ścić przed czasem.

Pan za slugę kiedy winien odpowiadać /
albo zań placić.

Pan / patrzą w słowie / Slugą.

Panowie iakie ludzi na urzędy wybie-
rać mają / patrzą tu temu w Tytulach
na ostatku.

Pasterz wszystkimu pospółstwu ma bydż
ieden.

Persony w krecenosci opisane.

Persony do Sadu należące.

Pœna talionis na skarzacego falszy-
wie.

Pisarska przysięga / y winą za niesłusne
pisanie.

Pisarzowi nauka okolo glownych
spraw.

Pisanie przy mece zloczynców / iakie ma
bydż.

Pisania własney reki przacy sie / iako od-
chodzi.

Pismo własney reki iest dwoiakie / ie-
dno Cyrographowe / a drugie Keyestro-
we. Pismo własney reki Cyrographo-
we / kiedy kto pokazuje przed Urzedem
przeciw temu który pisal / a ten który

f

pisal

Porz. Arty. César

Liiij.

Lxviij. KXiiij.

Liiij.

Liiij.

támże.

támże.

vij.

Xliij.

Cxiiij.

v.

xxxij.

Xvi.

Xlvi.

13. 19.

Xlvij.

87.

piśal / przyznawa ono piśmo swoje / ták
tę piśmo iest ważne / y okolo tákiego /
niemáš żadnego sporu. A iesli kto nie-
przyznawa reki swojej : ták iesli ná ták-
tém piśmie iest podpisanie obudwu
stron y świádków / którzy ono piśmo /
y swojego podpisania y strony zezna-
wają / ważne iest. A iesliby było tylko
samyx Swiádków podpisanie / ták
gdy reke przacego zeznawają / á ktemu
piśmo przez porównanie liter z drugie-
go piśma podobnego pokázują / téż o-
no piśmo tu dowodowi ważne iest / y
przec sie go strona nie może. Ale iesli
tylko zgola sami Swiádkowie zezna-
wają bydy czyie reke / albo samo tylko
przyrownanie z drugich liter podo-
bnego piśma / czynią / ták nie ták zu-
pełny iest dowód / przeciw stronie przac-
cący sie reki swej. Wszakże mogą bydy
tacy świádkowie / osoby wezciwé / którzy
nigdy żadney nágany nie mieli / ani mieć
mogą : Może téż bydy táké znaczne z
drugiego piśma liter porównanie / iż
tylko z samej iedney rzeczy / to iest ál-
bo Swiádków zeznania / albo liter po-
rownania / może bydy słuszny dowód
przeciw stronie przacący sie reki swej / ál-
bo przeciw którym dziecióm nieprzyzna-
wającym reki przodka swojego / po któ-
rym spadek biorą.

¶ Prawo Césárskie wezy / Jesliby kto
tomu wielkiej summy wierzył / á chciał
bydy w tym bezpieczen / nie ma inakšie-
go Cyrográffu od Dlužníka przymo-
wać /

Keyestr do

Poz. Xty. Tefár.

wać / sedno iżby sie trzy świadkowie
dobrej sławy podpisali. Także y dłu-
żnik / iesłuby chciał bydz bezpieczen / iż
dlug oddał / taki też od Creditora Cy-
rograff / z podpisaniem trzech świad-
ków / przymować ma C. Si certum pe-
tatur / L. 17. § Super Cyrographarijs.
Pisną zaś Keyestrowego / wezeni w
Prawie takie nauki podawaia : Jesli
sie w Keyestrze co nayduie / coby bylo
przeciw temu który pisal : takie pismo
ma mieysce / y iest zupełnym dowodem.
A iesli iest tu pożytkowi tego który pi-
sal / tam nie czyni dowodu / y pospoli-
cie to zachowuia / iż pozwany kiedy
nani czego Keyestrem dowodzą / bliź-
szy sie przeciw Keyestrowi odwiezdz / ni-
żby go kto Keyestrem pisną swojego /
miał pokonać. Wszakże niekiedy takie
pismo pomaga nieiało za tym który
pisal / albo za dziedzicem iego / w tym
przypadku / iesli sie tam zamyka liczba
zmarłego / który byl człowiekiem dobrej
sławy.

Statut Koronny Sigismundi in
Anno 1540. tak wzy : Kiedy Szlachcic
Kupcowi dluzen / a kupiec dlug ma na-
pisany w swoim Keyestrze / przysiege
otrzymawa przy swym Keyestrze prze-
ciw Szlachcicowi. Wszakże pod tym
sposobem / iesli dlugu swego od Szlach-
cica w czasie trzech lat suta. Albo
wień gdzieby trzy lata minely / iuz ta-
kowego dlugu (obstante triennali pre-
scriptione) dla tcy trzyletney dawno-

§ ii

sci

Keyeste do

Porz. Art. Césár

ści / Statutem obwarowaney sukac nie
moze. A to sie tylko rozumie / kiedy iest
sprawa miedzy Kupcem a Szlachcicem.
Abowiem Kupcy sami miedzy soba / za-
chowując swoy stary zwyczaj w docho-
dzeniu albo placeniu dlugow.

Pieczeci dwoiakie / y iako moga bydz na-
ganione. 87.

Pies skodliwy / y inne zwierzata / kiedy
skode uczynia / iaka nagroda.

Xlq.

Pignus co iest / patrz w slowie Zypo-
teca.

Pytania zloczyncow przed meza / przy
mece / y po mece / iakie moga bydz.

6. 7. 13

16. 23.

xxxiij.

Pytania niepotrzebne v Sadu niemoga
bydz.

Placenie glowy z przygodnego zabicia.

xxiiij.

Prawo BQze nie tak / ale ktoryby ubil
czlowieka a onby umarl / gardlem to
zaplatci. Exodi 21. Leuit: 24. O przy-
godnym mejoboystwo inaczey / patrz
wyssey w slowie / Mejoboystwo.

Podwoystkiego przysiega / Porwinnosć /
swiadectwo obrona. xxvj.

Podwoystki dziesiatego wieznia / kto-
ryby na smierc mial bydz skazan / mo-
ze wyzwolic / iesliby go od niego od-
kupiono / ale pierwey nizby go osa-
dzono. Abowiem iesliby mu dano o-
sadzzonego / takiby iuz byl bezecny / a
tak tanszy. Napisano o tym Specu:
Saxon: lib: iij. Artic: 56. in Textu
et in Glosa.

Polacy od Prawa Césarskiego wolni.

ij.

Polacy

Keyestr do		Porz	Uty.	Cesar.
Polacy w Miesciach / we Wsiach / Kie- dy Prawa Cesarstkiego mają uży- wać.			Xliij.	
Pomocna rzecz w Prawie co jest / Po- set z pomocną rzeczą.		Lxiij.	Lij.	
Pomocną rzecz wnoszący / gdy Powodu nie może dostać / co ma czynić.		Lxiij.		
Pomocnicy w zloczynstwie iako mają bydź karani.		Cxxx. Cxxxv		
Pomocnicy ranienia.			xxv.	Xliij.
Pospólstwa posłuszeństwo Rádzie Mieyskiej.		xxiiij.		
Pospólstwu mają bydź czytane Przywi- leie Mieyskie.		xxviiij		
Pospólstwa wietrza część co zamknie / ma bydź chorwano.			Xlij.	
Postepet okolo rzeczy kradzionych.				xlviij.
Postepet przy Appellácii.		Xcix.		
Postepet przy oddaniu przysięgi.		Xc.		
Postepet przeciw pozwánemu gdy do Sądu stanie.		Lxx.		
Postepet przeciw pozwánemu gdy nie stanie.		Lxij.		
Potomek zmarłego Pána / może naie- mnitá ruszyć.			Xl.	
Potomstwo w siódmym Rodzaju sie- kosczy.			ij.	
Potomkowie odprawieni y nie odpra- wieni / iako Imienie biorą po zmar- łym.			ij.	
Potomek po zmarłym przed Trzydzie- stym dniem o Dług nie ma bydź gá- ban.			xx.	
Potomek o Dług zmarłego / iako odcho- dzi.			xxij.	
S ij.	Poto			

Reyestr do

	Porz.	Uity.	Cesaz
Potomek po zmarłym winien dlugi placić / y rekoymie wyzwolic.		xxij.	
Potomkowie czym dziedzictwo traca.	Xliij.	10.24.	
Potomkowie zmarłego winni myto słudze.		Lv.	
Potomek / patrz ku temu w słowie / Dziedzic.			
Powodney stronie co trzeba haczyć ku Prawu.	xxij.		
Powodowi zakletemu niewinno odpowiadac.	tamże.		
Powód pozwaowy / gdy nie stanie / co traci.	tamże.		
Powód w swej sprawie ma bydz zawsze gotow.	xxij.		
Powód o wieznia swoięgo / winien kożdemu odpowiadac.	Lxx.		
Powód winien pozwánemu dobrowolne ziawienie.	lxxviij.		
Powodowi czemu odwłoki nie idz.		Xlv.	
Powód y pozwany gdy do sluchania orzela nie stana/co traca.	Xcvi.		
Powód mieniac / z dluznikowi dlugu nie odpuscil / blizszy dowodu.	xvi.		
Powód zaluzacy o rzeczy widome / ktore maza lice / blizszy dowodu.	xvij.		
Powód przyietey przysiegi pozwánemu nie moze zas puscić.	xx.		
Powód przacego sie reki swej / blizszy potonac.	xx.		
Powód ktory niechce sluchac przysiegi / swa rzecz traci.	xxi.		
Powód iako gwałtownika potonywa.	xxv.		
Powód w iawnęj rzeczy blizszy potonac pozwánęgo.	xxxvij.		
Powód			

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

Powód kiedy może przeswiadczyć Se- dzięgo.		Xlvij.	
Powód ná gárdlo instiguiący / nie zá- raz ma byđz do przysięgi przypuszczon.			v.
Powodowi in criminalibus ma byđz da- ná dilácya ná dowód.			XXi.
Powodu żaden przycisnąć nie może ku skárżeniu.			Xlvi.
Powód winien miánowicie pozwánému okrzcić dług.		Xv.	L.
Powołanie Nieszobóyce / sposób / zapis / obroná / požytek.	49.50. 51.52.		
Powołány iáko sie z powołania wyzwa- la / pátrzy o tym sęrzęcy między Tytuły / folio III. II2.	Liiij. Liiij.		
Powołanie cierpiący rok y šest niedziel k czemu przychodzi.	támże.		
Powołanego Dziedzicy iáko do oyczyny przychoďza.	Lv.		
Powołánému żaden nie winien odpo- wiádać.	támże.		
Powołány ná mece / bliszy iest odwieďdz sie.	Cxxij.	XXX.	vi. vij.
Powołány ma byđz poiman / wśákze nie meczony / iesli inného dowodu niemáš.	Cxxvij		
Pozew rozmaity / w pozwie co trzebá ba- czyć / obyczay pozwania / czas / y in- né rzeczy okolo pozwow.	li. lvij. Lviij. 59.60.		
Pozew iáko skázic może.	lxxiiij	Xlv.	
Pozwánému co pilnie trzebá báczyć przed odpowiedzią.	lxxxv.		
Pozwany poddawa sie obcému Se- dziému przez odpowiedz ná żátobe.	lxxxv.		
Pozwa			

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Pozwany na każdym stopniu Prawa / może odpowiadać.	LXXI		
Pozwany kiedy nie winien odpowiadać Powodowi.	LXXII		
Pozwany może się wyiąć do swojego Prawa.	LXXIII.		
Pozwany / obżałowany przeciw gołey ża- łobie / bliszy odwođu.		19. 20.	
Pozwanego / kiedy nie stawia do Sądu / iako przysysła.	LXXI.	xxxvii.	
Pozwanie nie ma bydź kiedy Prawo za- siedzie.	xxxii.		
Pozwany klety może się prawem bró- nić.	XXII.		
Pozwany może puścić przysięge powo- dowi.		XX.	
Pozwany / patrz w słowie / Obwiniony.			
Pożyczana rzecz / a zaś zastawiona / gdzie ma bydź sukana.	LXXV.		
Pożyczanej rzeczy u kogo sukac / iesli ten umarł komus pożyczyl / albo iesli stracona.		xxxvii.	
Pożyczanej ma bydź weale oddané.		xxxix.	
Pożyczona rzecz zgubiona / ma bydź pla- cona.		xxxviii.	
Pożyczanej rzeczy iako używac.		xxxix.	
Pożyczanej rzeczy schowanej / żaden u dlugu nie ma hamowac.		xxxviii.	
Pozoga / o palenie domów obwiniony / a przacy sie iako odchodzi.		xxxi.	Xii.
Prawa dla czego wezynione.			
Prawa Mąydeb. gdy nie stawia / gdzie sie skłaniać / iako sedzie.		Xv.	
Prawo y rozdział Prawa: Prawo Mąy- deburstkie w Polsce przyieté.	i. ii.	liii.	
Prawo			

Keyestr do

Porz. Art. Cesar

Prawo iakie kto ma spuszczać.			
Prawa swęgo / to iest / Alciety causi sa- dowey / moźnieysiemu / z strony Urze- du / odstepowac / nie godzi sie / patrz w slowie / Moźnieyszy.		xi. xvi.	
Praga: pena in cute et carne: karanie v pragi o co bywa.	Cxxix.		xxxi. xxxvii.
Przedawanie / kupowanie / rozdanie J- mienia.	xlij.	x.	
Przedawca Jmienia / gdzieby niemogl obronic kupca / co czynic.		xi.	
Przedanie Jmienia / ma bydz przed Pra- wem.		xij.	
Przedawca kiedy na przedaniu skoduie / y zadatek traci.		xij.	
Przekupniow karanie.	vij.		
Przewinienie male albo wietse / ciezsze a- bo lzsze / iako sie rozumie.	cxix.		
Przysiega Radziecka.	vij.	xvij.	
Przysiega Woytowska.	x.	xvij.	
Przysiega przysieznicza / y ich powin- nosć.	xij.	xvij.	
Przysieznik mlodszy / podskarbi przysie- znicy.	xv.	xvij.	xxxi.
Przysieznicze dochody.	15.99.		
Przysieznicza niedbalosc o pisarza.	xvi.		
Przysieznicy trzejwo maja sadzic.		xvij.	
Przysieznicze swiadcetwo kiedy nie wazne.		xvij.	
Przysieznik / nie ma wedle widzenia swoięgo sadzic / ale wedle Prawa y nalepszego sumnienia. Jure Muni- cip: Artic: 14. Pzeto Przysieznik ko- zdy z swey osoby kiedy nas przydzie powiadac / co o tey sprawie rozumie / ma sie			

Reyestr do

Porz. Arty. Cesar

ma sie warować / aby nie mówił / Tak
mi sie widzi: Ale / tak to w Prawie na-
pisano stoi / Tak to wedle Summienia
moiego rozumiem. A gdzieby watpli-
wość około iakiey sprawy miał / lepięy
iz sobie na rozmyslenie wezmie / a Pra-
wa sie doloży: niż ma watpliwie sa-
dząc / iako sie mu widzi. Bo goyby Przy-
sieżniká spytano / iako Sentencya wy-
dal / a on odpowiedział / iz wedle widze-
nia swego / taka nic nie waży. Senten-
tia secundum videre et ex opinione pro-
lata non valet. Napisano in Jure
Municí: Artic: 14. in Glosa. Tąże y
Prokuratorowie / gdy sprawuiz rzecz /
nie mają mówić / Tak czuie wedle Pra-
wa: Ale tak iest wedle Prawa / tak tam
napisano stoi.

Przysiężnik / patrz tu temu w słowie /
Sedzia.

Przysięga starszych z Cechów.

XXv.

Przysięga nowego Mieszczanina.

támże.

Przysięga slug Mieyskich.

XXvi.

Przysięga slugi Woytowskięgo.

XXvii

Przysięga Żydowska.

31. 93.

Przysięga przeciw Cyrográffowi / nie-
słusna.

85.

Przysięge obżalowany moze puscic po-
wodowi / y inné náuki o przysięgách.

XX.

Przysięgi przyietey już puscic nie moze.

XX.

Przysięga iaka ma bydz z pomocniká.

88.89.

Przysięga na roku nie oddana / czas
przysięgi.

lxxix.

Przysięgaiećęgo wolność.

XXij.

przysięga

Keyestr do

	Porz.	Urty.	Cesár.
Przysięgą przeciw dowodowi bydz nie- może.	Xciij.		
Przysięge principal sam / nie plenipo- tent / ma oddawać.	Xciij.		
Przysięgi nie mają bydz z Urzedu odkła- dane krom przyzwolenia stron.		xx.	
Przysięgą po umarłej rece.		xx.	
Przysięgą iednemu wielokroć nie ma bydz dopuszczoną.		xx.	
Przysięgą w iawnych rzeczach nie ma bydz		xxxvij.	
Przysięgą przez iednacze skazana / waz- na iako y Sadowa.		xxi.	
Przysiężne Ceremonie / patrz o tym se- roko inter Titulos fol. 117. 118.	Xc.xci		
Przysięgą z mniemania bydz nie ma.	Cxx.	Xlvi.	
Przytaciele po Malżeństwie / Uniona ich.			
Przygodne zabicié / patrz w slowie / Miejoboyca.	cxix.		
Przywilecie czym bywają traconé.		Lij.	xxxvij.
Przywilecy / kiedy go kto odstapi / nie nie wazy / y innych przypadków / kiedy przy- wilecie nie wazy / patrz wyssey w slo- wie / Gleyt.			
Prokuratorowie / ich powinność / przy- sięgą / potrzebność / wczciwość / y cno- ta też	xvij.	Lv.	xxxi.
Prokuratora zdraedliwego winá.	xix.	Lvi.	38.
Prokuratorem kto nie może bydz.		Lv.	
Prokuratorów slusne myto / y kupie- stwo.	xx.	Cvij.	
Prokurator kiedy nie może sprawowac rzeczy.	lxxij.		
Prokurator iako ma czynic žalobe kie- dy in-			xxxij.

Kyeſtr do	Porz.	Uety.	Cesar.
dy inſtiguie na gárdło.			xxxij
Prokurator czym ſie Sedziemu z proku- racji wymówi.		Lv.	
Proporczyki / lampa w ogień wymieſzo- na co znaczy.		Lx.	
K.			
Káyce z iákich ludzi máig bydz obie- rani.	vij.		
Kádziecka wladza / y powinnoſć.	vij.		
Káyce iáko liſtowym pozwem pozys- waig.	Lvij.		
	Lviij.		
Kádzieckie ſwiadectwo rózne podlug róznych ſpraw.		Xvij.	
		Xlvij.	
Káyce w czym mogą bydz przeſwiad- zeni.		tamże.	
Káyce kiedy opiekuny dáig.			
Káyce niektorzy przy ogniowey przygo- dzie winni bydz.		xxxij.	
		Lxi.	
Káyce winni mieć Kyeſtr ludzi na Kátuſiu.		Lxij.	
Kánný kiedy vmrze iáki dowód ieſli z rá- ny vmarl.		xxiiij.	xliij.
Kánný ſiné kto obwiedzie Vrzedem / bliſſy poſonác obwinionego.		xxvi.	
Kánpłacenie iákic ma bydz.			
Kánnienia ſzkodliwego nagroda.			
Práwo Boże ták wczý / Exodi 21. Gdy	39.	xxvij	
by kto w zwałdzie vderzył drugiego kánnieniem álbo pieſćig / á onby zá- razem nie vmarl / áleby przyleżał: A wſtawſzy ieſliby o kánn z domu wy- chodził: tedy ten co go vderzył / nie wiecey winien zoſtanie / iedno mu ie- go omieſzkánie y lekářstwo zápláćie powinien.	tamże.		

Reyestr do	Poz.	Arty.	Cesar
o Kány Sąd kiedy ma być polskim prawem.		XXIIj.	
Ratusz winien mieć potrzeby ognio- wé.		XXi.	
Rekojemstwo / Rekoymie Sądowni y nie sądowni.	XXvi.	XXij.	
Rekojemstwo Sądowé / o które rzeczy ma być.		XXij.	
Rekoymiemu nauki / obrony.	XXvij	23. li.	
Rekoymiego wolność za nowym Con- tractem.	XXvij		
Rekojemstwa bżemie / kiedy na dziedzic- ca spada.	támże.		
Rekoymia kiedy może czynić przeciw dłużnikowi.	támże.		
Rekojemstwo in Civilibus et in Crimi- nalibus.	Lxxvij	XXij.	
Rekojemstwo spółney reki.		22. 23.	
Rekoymiego wyzwolenie / po zmarłym dłużniku. Jure Nunc. Artic. 119.		22.	
Rekoymiego przysięga za dłużnika zmarłego.	Lxxvij	XXij.	
Rekojemstwo spółnego vsprawniedli- wienia.	Lxxvi.	xxij.	
Rekojemstwo o bydle które w rekojem- stwie zdechnie.		XXij.	
Rekojemstwa osiadłemu nie trzeba.		XXij.	
Reki własney pisać przacy sie / nie blis- sy odvodu. Powód bliszy samotrzeć. patrz też o tym wyszły w słowie / Pi- simo własney reki.		XX.	
Rzemieślnicze posłuszeństwo ku Ká- com / patrz też o tym w Reyestrze na Tytuly / w słowie / Rádziecka wła- dza.	xxiiij.		
G iij Rzemie-			

Keyestr do

Rzemieślnicze schadzki ku czemu.

Rzemieślnicze przygodne meżobóys
stwo.

3 Rzemieśla zrzucenie / dla czego ma
bydź / pátrzy o tym sęrzey w Keyestrze
ná Tytuły / w słowie / Pies.

Rotulu otworzenie / od wyskłego Prá-
wa / kedy ma bydź / y iáki postepok przy
tym / pátrzy o tym w Keyestrze ná
Tytuły / w słowie Appellacya / Sen-
tencya.

Rostérki w Miescie zruszáacy / iáko ma
bydź karan.

Ruchomé rzeczy moze Testamentem od-
dác / oprócz Gerady á Zergewetu.

Ruchomé rzeczy maż po żenie bierze.

Ruchomemi przedniysza płaca długu.
Pátrzy téż o tym w Keyestrze ná Tytu-
ły / w słowie / Dlužnik.

Rug / miásto Burgárbstkiego Sadu.

Rzeczy zloczynscy odieté / komu służą.

Rzeczy które przy zloczynscy biorą / tym
máią bydź wrócone / czyle są. A iesli
by sie niikt do nich nie ozwał w rok:
Vrzad chowáiąc ié tak długo / ma ié
obrócić ná swóy pożytek. Jásné o tym
Práwo / Spec: Sáro: lib: ij. Artic: 31.
in Textu et in Glosa. Bona dam-
natorum / non sunt in lucrum Judi-
cibus / aut eorum officijs. Posses-
sor licet morte puniatur / res nihilo-
minus redduntur illi cui pertinent.

Wiedziéc to Práwo bárzo iest vżyte-
czno : bo gdzie Vrzad iest chciwy /
móglby sie komu skwápic ná nie-
znośné

Porz. Arty. Césár.

xxij.

cxv.

xxij.

C.

xl.

xiij.

xxxij.

iiij.

Lxxij.

Ciiij.

xxxvij.

Cxx.

xxvij.

xlviij.

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

znosné meki / ná gárdlo / aby oného
státku tego dostał / co bydy nie ma.
Przeto im tego Práva Swietckie bro-
nia / y Duchowne nie dopuszczają im
przywlaszczać sobie tych rzeczy / ale
kaza wrócić tym czyie są. A to dla
wybawienia dusze złoczyńców / al-
bo dla tego / aby z lepszym Sumnie-
niem schodził z tego świata / gdy wi-
dzi / iż się temu kogo wskodził / nagro-
da stała.

S.

Sady w Mieściech trojaki / y sposób
ich.

xxxiij.

Sady czekanie / tylko ma bydy do polu-
dnia od wschodu słońca.

xxxvij.

Tu tym opisanem czasu / dacie znać / a-
by Sady z wielką pilnością sprawa-
wane były / aby sobie Sedziowie na nich
nie restsuli. A iż tu powinowactwo
siedzenia / ab ortu Solis ad meridiem /
et non ultra. Druga / aby trzeźwo są-
dzono / iako to na innym miejscu iasnie
opisano / Speculo Sa: lib: iij. Arti: 69.
Judices ieiuni et sedentes / debent sen-
tentias inuenire. A to dla tego / aby
ich pianaństwo tu niesprawiedliwości
nie przywiodło. Bo pianaństwo czesto-
troc jest początkiem y pobudzeniem tu
wysytkiemu ziemi. Na Miasteczkach
y we Wsiach nie tak się sprawa / ale
skoro zasięda / naprzód od Gorzalki
grunt założą / y kaza tej sobie nosić iako
to na rzad. Po obiedzie zaś Bzeczka
dobrze

Xlvij.

Keyestr do

Porz. Arty. Cesar

dobrze zalewaja / wiec sie na sadzie po-
 pija / y rybaltu ktorego za pisarza ma-
 ia wedle siebie / wpoia / tak wshysey be-
 da pitani / pitano sadza / pitano pisa.
 Co gdy iest przeciw Bogu / y oto prze-
 ciw iasnému Prawu / Panowie dziedzi-
 czni / nie mieliby tego dopuszczac. Judi-
 cium enim Dei est / non hominis.

Sady wylozone / czasy ich / sprawy.

41. 42.

Sady potoczne / sprawy ich.

Xlv.

Sady goscinne.

Xlvi.

Sadu postanowienie / y Gaienie.

34. 41.

Sadowe sprawy maja bydz rozumnym
 ięzykiem v Sadu.

Lxxx.

Sadowna wczetwosc y bezpiecznosc.

34. 43.

Sadowna bezpiecznosc y wczetwosc /

xxxvij.

Gaieniem iest obwarowana / ktore
 zawzdy bywa niz sie Sadowne sprá-
 wy poczynaja / aby zaden wymowki
 nie mial / ktoby iedno tam na miez-
 scu Sadowym pokoy smial naruszyc /
 albo reka / albo slowy. Musi bydz ko-
 zdy karan wedle przewinienia / albo
 na cieie / iesli on pokoy reka zgwat-
 ci: albo na pieniadzach / iesli slowy:
 iako napisano Speculo Sa: libro ij.
 Articulo 67. in Glosa. Pax in Judi-
 cio fracta / corpore punitur: verbo /
 pecunia exoluitur. Zaden sie nie wy-
 mowi / nie slyszalem / niewiedziatem.
 Ale niewiem co to slysenie Pola-
 kom pomaga / poniewaz im na roze-
 lu miescach nierozumnym ięzykiem
 gaja / iako y Imienie / kiedy komu w-
 zdawaja / tej nierozumnym ięzykiem /
 zwlaszcza

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

zwłascz Polakom mówią / Ato te-
raz milczy / aby wiecznie milczał. A na
Miaścetzach y na wsiach / acz po Pol-
sku / ale zaś pomatu schyliwszy sie / tak
iż tego żaden nie słyży / iedno oni sami
co sobie schyliwszy sie ieden ku drugiemu
sępcą. Niemniem co tego Niemiec-
kiego gáienia / albo rozdawania / albo
septania za pożytek. Pisało sie prze-
ciw temu piérwéy / a nie tak sie wiele
pisało / iako za onym pisaníem wiele z
Przełożonych często temi słowy mówi-
li: Muszą po Polsku gáić / muszą / mu-
szą: trzeba tego / słusna to rzecz y po-
trzebna. Także y Imienie rozdawac
muszą po Polsku. A przedsie do tego
czasu téy mowy skutku niemáš żadné-
go. Dziwna rzecz / iż co iest v Sadu na-
potrzebniejszy / iako bezpiecnosc / v-
czciwosc / przestrzezenie škody / to niero-
zumnym ięzykiem rostkazowac.
Słusnieby wedle tego rostkazowania
sami Niemcy o przestapienie mieli bydź
karani / y sami o Imienie rozdane wie-
cznie milczec: gdyż to do samych Niem-
ców mówią. Polacy nie mieliby bydź
karani: bo kiedy gáiono / iako gáiono /
nie rozumieli. Także o Imienie / iesliby
którego Polaká bylo rozdane / choc da-
wnosc przeszła / móglby mówic o nie /
Bo tego nie rozumieli kiedy po Nie-
miecku tak mówiono / Ato teraz mil-
czy / aby wiecznie milczał. Bo komu
nie roznym ięzykiem co rostkazują /
nie winien tego czynic co mu rostkazu-

ia / y słusna záwždy nieposlušenstwa
wymówke máia / iż nie rozumiał.

Tu też nie wádzi przypomnieć ná
té / którzy náprzeciw gáieniu Mieyskich
Sądów mówia : Niemáš nic z drogi /
iż záwždy niż sádzic zaczął / przykazu-
ia / áby każdy miał Sąd w rzeczywości /
áby był pokój záchowan / y niwczym
mienaruszon : áni reka / áni słowy : Ktoby
sie tego wázył / áby był karany. Tóž
w ziemskich Sądziéch Koronnými Stá-
tuty dobrze obwárowano / áby ná Sá-
dziéch rozruchy / zgiełki / wolánia nie-
bywały / áby tam zbroyna reka nie cho-
dzono / áby záchowano pokój y rzeczy-
wość. Nadobné o tym Statutá są písá-
né / De Securitate Iudiciorum. A o-
sobliwy Sigisimun: Crac: 1507. który
iést w té słowa : STATUIMUS & decreuimus,
si quis in armis vel cum armis insidias, seditio-
nem, violentiam praefereantibus ad Conuen-
tus aut Iudicia venerit, tanquam pacis commu-
nis violator, poena capitis puniatur. quam si
forte fuga euaderet, bona eius confiscentur. Et
hoc STATUTUM ad personas cuiuslibet status &
conditionis & praeminentie extendimus. &c.
A ná koniec / Ktoby sie iedno v Sádu
ná stole položyl / trzy grzywny przepa-
da : które winien položyc nie odchodząc
od Sádu / pod wing czterna. grzywien.
Toc w Niemieckim práwie obwáro-
wano Qui armatus ad Iudicium venit, mul-
tam praestabit, & Actor querulari non tene-
tur, nec Iudex iustum audire debet. Quod si in-
cipit guerram, vt pacis violator iudicatur. Spe-
Sax: lib: ij. Artic: 67. Co sie w Gáieniu
in ge

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

in genere / przestrzega / które niemają
dla czego ganić / gdyż Ganienie nie inné
go nie iest / iedno opowiadanie tych
Praw / które są około pokoju / a wczci-
wości Sądowej / a przykazywanie po-
koju y wczciwości. W czym z Sady
Ziemskimi niemają żadney różności / ie-
dno ta / iż te Prawa w Miejskich Sa-
doch zawsze w ganieniu opowiadają / a
w Ziemstwie nie opowiadają / tylko do-
mą czytają: Ale kiedyby ie też opowia-
dano / tedyby to opowiadanie równie
było iako y w Miejskich Sądow Ganie-
nie.

Szalony gwałtu nie czyni.

Szalonego obyczay.

Szalony iako ma bydz na gardle Karan.

Szalony z bracia działu nie ma.

Sasiędzy nie mają sie pozывать do inné-
go Prawa / y winą za pociąganie w
innym Prawie.

Schowana rzecz zgubiona / Kiedy nie
ma bydz płaconą.

Schowaney rzeczy niemoże hamować w
dlugu.

Schowanie iawnie ma bydz przymo-
wane.

Scian z sąsiadem spólne budowanie.

Sedzia / sedzięgo opisanie / powinność.

Sedziem kto nie moze bydz.

Sedzia / zloczyńce na rekoienstwo nie
ma dawać.

Sedzia kiedy sadi ludzi z inného Pra-
wa.

Sedzia którym ludzióm dać rzeczniak.

h ij

Sedzia

cxrrvi rrrv.

rx.

Xvi.

ij.

Xlix.

38.

tamże.

tamże.

Xl.

xli.

5.6.13. 43.46

ij. iij.

vi.

Xij.

Xij.

Xliij.

Xlvij.

Xij.

Lv.

Keyestr do

	Porz.	Arty.	Cesar
Sedzia o gre nie sadzi / y iako sadzi.	Xlij.		
Sedzia ma dobrze baczyć osobę którą da- je więzić.	Lix.		
Sedzia co winien o więźniá / gdy z ka- żni wćieczy.	Lxxix.		
Sedzia kiedy sedzić nie może.	Lxxij.		
Sedzia iako ma sedzić / iesli wedle powie- ści / czyli swoiey wiadomości.	Lxxv.	XLv.	
Sedzia obie stronie słuchac ma.	Lxxvj.		
Sedzia gdy zdarza na mece / co ma ba- czyć.	Lxxvij.	iiij. 8.	
Sedzia podeyrzany / gdy na mece zło- czynca vmrze.	Lxxvj.		
Sedzia przysięgi z vrzedu nie ma od- kładac.		XX.	
Sedzia swęy rzeczy żaden niemoże bydz.		26. 43.	
Sedzia winien oprawic komore gdzie sadzaię.		XXX.	
Sedzia nie ma więźniá puszczac bez strony.		XXX.	
Sedzia kogo na śmierć skazowac ma.		tamże.	
Sedzia ścunec rzeczy winien mode- rowac.		Xliij.	
Sedzia sprawiedliwosci odwołaczac nie ma.		Xlv.	XXvij
Sedzia iakich rzeczy do Sadu przypu- szczac nie ma.		Xlvj.	
Sedziemu rzeczy ku wiedzaniu potrze- bne.		Xlvij.	
Sedzia naiemny / iako ma bydz karan / patrz w słowie Jednacy.		Xlvij.	
Sedzia wedle prawa winien sedzić.		Xlvij.	
Similia iednako maię bydz sadzone.		Xlvij.	
Sedzięgo kiedy przeswiadczyć może.		Xlvij.	
Sedzia nie ma sedzić co mu nie należy.		Xlvij.	

Sedzia

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Sedzia w czym nie ma litować nakładu swoiego.		Xliij.	
Sedzia w watpliwych rzeczach co ma czynić.			XXv.
Sedziów rozmowa około ostatniego de- kretu.			XXjx.
Sedzia / patrz ku temu w słowie / Urząd.			
Sześci Miasz zjazd do Krakowa na ap- pellacye.	Xcvij.		
Sentencya / patrz w słowie / Oitel.			
Siedzącym w iednym prawie / Spra- wiedliwość ma bydz iednym Pra- wem.		Xliij.	
Synowie z dziewczkami iako po Rodzi- cach równy dział biorą.	CXv.	i. ij. iij.	
Sierocie gdy sie kto chce wwiązać w J- mienie / co ma czynić.	Ljx.		
Sierota bez opiekuna nie niemoże.		vj.	
Sierota iako dochodzi Jmienia przeda- nego przez opiekuny.		xxij.	
Sierota bez Opiekuna / co moze.		xxij.	
Sierota / patrz w słowie / Opiekun : y w Keyestrze na Tytuły / w słowie / O- pieka.			
Skarga na gardło iako ma bydz.			xxij.
Skarga fałszywa co przynosi skarg- cemu		xxij.	
Skarga gdzie sie pocznie / tam sie koń- czyć ma.		Xliij.	
Skarb Królewski kiedy spadek bierze.	CXvij		
Skarb należony w domu nowo kupio- nym / koniu przychodzi : Odpow. Je- sliby takie pieniądze w onym domu przez tego który go przedał / były z i- iij kiej			

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

kiey omylnosci zostawione / albo na iakie miejsce polozone / albo ich zapamietal : tedy temu co dom przedal / przycho-
dza / a nie temu co kupil.

Albo w domu nayda pieniadze / iako skarb zachowany : Tedy iesli sie ozyw-
a znayduie Pan onego skarbu / iz ji za-
iaka potrzeba / albo dla iakiego pozyt-
ku tam zachowal / tedy iego bedzie. A
iesli o Panu onego skarbu nie wiedza /
albo Pan onego skarbu umarl / tedy
iesli na swym wlasnym gruncie ji na-
lazl / wzystet tego bedzie ktory nalazl.
A iesli na cudzym gruncie nayda / tedy
albo robotnicy osobliwie na to sa wie-
dnani aby szukali / a w tej mierze te-
go bedzie skarb czyy iest grunt. Albo
robotnicy sa naieci na inną robote / a
z przygody nalezli skarb / tedy polowica
iest tych ktoryz nalezli / a druga po-
lowica onego ktory iest Panem kupnego
gruntu.

Skazanie kiedy ma bydz spisane y czy-
tane.

xxix.

Skazanie Sedziiego bez pozwu / nie wa-
zne.

Lx.

Skazanie / patrz w slowie / Ortel.

Szkody domowe.

Szlachcica kiedy Miesczanie poimac
moga / y iako sie z poimanyim na gwał-
cie zachowac.

40. 41.

Lvij.

Lix.

Szlachcie iako ma bydz pozywan.

Lvij.

Słow zlych nagroda kiedy nie ma bydz.

Xlvi.

Sluga co Panu utraci / Pan dochodzic
moze.

Lij.

Sluga

Keyestr do

Porz. Arty. Césár

Sluga od Pána swego odchodzący / co
cierpi.

Liiij.

Sluga kiedy przed czasem od Pána mo-
że odeysdż.

tám.e.

Sluga Pánskich rzeczy przegrac nie-
może.

L v.

Sluga po zmárlým Pánie / iáko rychto
myto bierze.

Práwo Boží wezy / záplácić sludze my-
to naymu iego ná každý dzień pier-
wey niż slonice zaydżie. Abowiém v-
bogi iest / á tym sie tylko żywi. By
śnadż nie wolal tu Pánu / vstarżá-
iće sie ná cie: A ty bedżieś miał grzech.
Deute: 24.

Sluga który sie vdal ná lástke Pánu slu-
życ / z lástki sie vpominác ma. Spec.
Sa: lib: 1. Artic: 22.

Liiij.

Sluga kiedy omrze nie wóziawşy mytá /
myto iego komu należy.

Sluga / pátrž tu temu w słowíech /
Pan / Myto.

Smierć rozmaitych zloczynców.

cxviiij

Spadków bliskosci stopnie.

Cxv.

1.2.3.4

Szperunk / pátrž w słowie / Arest.

Lxxvi.

XLiiij

Spólne vspráwiedliwienie stron.

Spowiedż zloczynców.

Lij.

xxxiij.

Spráwiedliwosci każdy ná dziedzinie
śukác ma.

ij.

Spráwiedliwy Sad / dwie rzeczy prze-
kázuię.

Stárzy lžey máię bydż karáni.

cxlvi

Statuty Koronné okolo gwaltów.

57.58

Strzechy budowanie nie ma bydż nád
cudzym gruntém.

xl.

xli.

Stróż

Keyestr do

Stróż śatławy / gdyby więźniá puścił /
iáko ma bydz karán.

Sromocenie á łenie potáiemné / iáko
ma bydz karané.

Świádkowie : świádeczyć kto nie moze.

Świádek ieden nie waży.

Świádkowi co kto záda / wnet musi
dowodzić.

Świádkow wodzenie kiedy ma bydz.

Tá świádku kto sie bierze / á nie dowie-
dzie / co tráci.

Świádectwa słucháć kto ná rok nie
stanie / albo słucháć niechce / rzecz swo-
ie tráci : á ten który Świádku miał
wiézdź / wygrawa. A słusna to : bo
ieśli bym ja biorąc sie ná świádku / á
nie wywiódł ich / trácił dla tego swo-
ie rzecz : tedy y ty kiedy ich odemnie
wiedzionych słucháć niechce / słusnie
rzecz swoje tráciś. Vbi est enim ea-
dem ratio / eadem est Juris disposi-
tio. Speculo Saxonum Libro ij.

Articulo II.

Świádkow wiele ma bydz / y iáko ie
wiézdź.

Świádkow pytania / á co świádeczyć
máią.

Świádkowie naicemni co zá pieniądze
przysięgáią / nie máią bydz przysię-
wani.

Świádkowie iácy máią bydz / co świá-
deczyć : fałszywi co ciérpieć máią.

Práwo Bożetát vcy / Deut: 19. Gdy-
by fałszywy świádek powstał prze-
ciw komu / winniąc go o przestep-
stwo

Porz. Arty. Césár

Xlv.

xxxi.

Lxxi. Xviij.

Lxxij. Xviij.

Lxxij. Xix.

Lxxij.

Xix.

Lxxij.

Lxxij.

Lxxij.

Xviij.

Lxxv.

xxij.

21. 22.

Reyestr do

Porz. Arty. Cesar

stwo. A Sędziowieby go uznali bydy
fałszywym świadkiem / tedy uczynię
to nad nim / co on był zlosliwie wymy
ślił uczynić nad bratem swoim.

Świadców słuchanie o zloczynstwa.

Świadcowie o dziedziczne Imienie /
mają bydy osiedli.

Świadectwo bez przysięgi / nie nie
wazy.

Świadectwa Rące / Wójtá / Przysię
żników.

Świadek nie pozwany / ma bydy odzu
cony.

Szubienicá iáko ma bydy budowana.

I.

Tacitum Juris co iest / pátrzy w słowie
hypoteca.

Terminus peremptorius / co iest.

Termin. Terminy albo czasy / w spia
wach o dlugi / o szkody / y o inne kzy
wody / które poczciwości nie dotyczą /
iáko Látinnicy zową / Actiones Ci
viles / kiedy strona za piérszym poz
wem nie stanie / mają bydy dawane ná
drugibliszy sąd po onym Sądzie / ná
którym był piérszy rok. Niewiem
żąd weszło w obyczaj niepotrzebnie /
iż Prokuratoro. kiedy tego dają pozy
wać ná sąd / á pozwany nie stanie / zaś
dają pozywać strone názáintry / choć
wiedzą dobrze / iż Sąd nie będzie ná
záintry. Jesli pozwany nie stanie / da
mu Powod pisac wine przed samym
Wójtem. Stánicli / tedy sobie odto

J

34 rok

xxiij.

xviij.

xviij.

xviij.

xix.

Li.

xxix.

Keyeſtr do

Porz. Arty. Céſár

za rok ná bliſti Sad / iáko by nie wſyſt-
ko záiedno / dáć zárazem rok ná bliſty
ſad. To iſt ieſt przeciw práwu / náklad
prózny / Akciey zátrudnienie / iſt wiec
czáſem ſtrony o rok / práwnia ſie rok /
nie mianoby zachowywáć. Ták nápi-
ſano Speculo Sa. libr: 1. Artic: 67. in
Textu et in Gloſa: Terminus ſeu tem-
pus in actione Civilí / datur ad proxi-
mum ſequens Judiciúm. A w textcie:
Qui coram Iudicio impetitur / preſens
que ibi non fuerit / vicinum ei Judici-
um aſſignetur: nie názáintz przed Wóy-
tá / ále vicinum Judiciúm / proximum
ſequens Judiciúm / kiedy wſyſtká tá-
wicá ſiada. Wſyſtko to ſá niewiádo-
mych Prokuratorow niepotrzebne wy-
myſty / które ſie ſpráwiedliwoſć w-
lecze / Actey ſie zátrudnia / náklady ſie
prózne mnoſá / które Prokuratorowie
ſwoim Pánom ku wielkiey ſkódzie czy-
niá / á ſobie ku poſytku / iſt ie biorá / kie-
dy glówná rzecz zyiſka.

Terminu złozenie / ku ſkazaniu.

Teſtament. Teſtamentowy opiekun nie
winien Inwentarzá wczynić.

Teſtamentem w chorobie co moſe od-
dáć.

Teſtamentu iáki dowód.

Teſtamentem żoná bez meſá nie niemo-
ſe oddáć.

Teſtamentem czemu ſtoiącego Imie-
nia niemoſe oddáć bezdziedzicow.

Teſtament zloczynce iáko bywa ſpiſá-
ny / pátrſz téſ o tym w Keyeſtrze ná
Tytu

Cxi.

xxx.

xxvi.

támſe.

támſe.

támſe.

Cxxij.

xxvij.

Keyestr do

Tytuly / w słowie Testament.

Trucizna krobey sie obchodzil / iakie ba-
danie / y karanie.

Trucizne kupowac / rzecz niebezpieczna

M. p 83.

Ubogiz miłosierdziem ma bydz karan.

Wnieśnienie cudzey żony albo dziewczki.

Uzad winien wiedziec / czym sie kto
obchodzi.

Uzad gdy niewinnie kogo da meczyć co
traci / a kiedy nic nie traci.

Uzad co czynic ma / gdy zloczynce osz-
dziec nieumie.

Uzad co czynic ma / gdy zloczynca ze-
znawszy sie zas zaprzy.

Uzad w watpliwych rzeczach / co czy-
nic ma.

Uzad kiedy sam na zloczynce insti-
guie.

Uzad rzeczy zloczynicy odietych / niema
brac / patrz wyssey w slowie / Rze-
czy.

Uzad z kradzionemi rzeczami / gdy ie
przyniosz / co czynic ma.

Uzad swym nakladem subienice budo-
wac ma.

Uzad / patrz tu temu w slowie / Se-
dzia.

Wargielt w Prawie / co sie rozumie.

Wdac sie w Prawo / co iest.

Wdowa o Zergewet obwiniona / przy-
siega odchodzi.

Wdowa do naczynia rzemieśla meżowe-
go / po smierci tego / nie nie ma.

J 4

Wdowa

Porz. Arty. Césár

10. 36.

Xli.

támže.

Xij.

38.

Lxiiij.

vi. 20.

XXi.

xxiiij.

Cxxvii

xxxiiij.

XXv.

Xlv.

Xlvij.

Xlviiij.

Li.

39.134

XXiiij

Lxxv.

Xlviiij.

vi.

ij.

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Wdowa / pátřz w słowie / Żoná / Nie- wiaſtá.			
Wiáno / Żoná zá żywotá Meżowého / kiedy ſie wiána vpominác może.		x.	
Wiána bliſſa Żoná po śmierci Meżo- wéy dochodzić przeciw potomkóm meżowym.		viij. ix.	
Wiána gdy Mąż Żenie nie wiánuie / cze- go ſie po śmierci Meżowéy domágá- ma.		viij.	
Wiáno / pátřz tu temu w słowie / Żo- ná / Niewiaſtá / y w Reyestrze ná Ty- tuły ſérzéy.			
Wina zá nieuczciwé ſłowá.		Xi.	Xlvj.
Wina zá nie ſtanie do ſádu.	xi. 39. lx	Xj.	
Wina gdy ſtrona ſtrona lży v ſádu.			
Wina krwáwa / ſina.	ii. 39.		24. 27
Wina zá niedoſyć wczynienie ſkazániu.		Xj.	
Winy álbo pokuſu / ktoby nie záptácił czáſu powinného / ſługá Vrzedowý bedzie go ſántował : y on ſánt może zárazem záſtáwić álbo przedác. Spe- culo Saxo: lib: 1. Articuli: 53. in textu.			
Winy nie máią bydz odpuszczone.		Xij.	
Winy Burgrábſkie / y inné / iáko máią bydz plácone : Pátřz wyſſéy o tym / Burgrábſka winá.		38.	
Wina piénieźna / przeciw PRAWU Bo- żemu.		Xl.	
Wina / kto ſáſiáda wyzywa do inného práwa.		Xlvij.	
Winy przy oddániu przysięgi.		Xc.	
Wina kto ſie imiue nie ſwoitéy rzeczy / pátřz w Reyestrze ná Tytuły / w ſło- wie / Imowác ſie.		Cviij.	
Wina			

Keyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Wina kto sie bierze na Istca / a niesta- wi go.	Cjx.		
W innym prawie nikt nie winien odpo- wiadać.		Xlvij.	
Wierzyciel / Wierzycielowi nauki oko- lo Dlužniká.	LXvij.		
Wierzyciel prze niepilność dnia tu pla- cący naznaczonego / pieniedzy nie tra- ci.		Xlij.	
Wierzyciel miedzy fanty Dlužnikowe mi brát ma. Pátrz o tym w Keye- strze na Tytuly / w slowie Dlužnik.		Xv.	
Wierzyciel potomków zmarłego przed trzydziestym dniem po zmarłym / nie ma gábác.		Xv.	
Wierzyciel kogo piérwéy szukać ma o dlug / dlužniká czy rekoymiego.		XXij. XXij.	
Wierzyciel / pátrz tu temu w slowiech / Dlug / Dlužnik / Fant / Deposit : y w Keyestrze na Tytuly.			
Wybicie z Prawa rozmaitym obyczá- iem.	Lxxij.		
Wyecie / Wybicie / pátrz w slowie Ex- ceptiones.			
Wychodu budowanie / iáko dáleko ma bydź od sasiada.		Xlj.	
Wiezienie dwoiákie winowáyce.	Lxix.		
Wiezniá ktokolwiek chce brónić / winien powód odpowiadać.	támže.		
Wiezniowá vgodá dobrovolna / y przy- muszona.	Lxix.		
Wiezniá o dlug wśádzoného gdy Vrzad pusci / co tráci.		XXX.	
Wiezien o zloczynstvo na Rekoiemstwo dány / nie bywa karány na gardle.		XXX.	
I ij Wiezies			

Keyestr do	Poz.	Arty.	Cesar
Wieziennie / wysłanie wód / wojná / wyymu mnia od Sądów.		Li.	
Wieźnia w czym trzeba wspominać przed meką.			Xij. Xij.
Wieźien / patrz tu temu w słowie / Zło- czynca.			
Ugoda ma moc rzeczy osądzonej.	Lxix.		
Wielkierz / co jest.		Lij.	
Wystep przeciw Królowi / Crimen lese Majest. patrz wyssey o tym w słowie / Crimen.	CXXv		
Wywiadowanie okolo zloczynstwa.			Xvij.
Wyznanie obwinionego kiedy nie wa- żne.	lxxxvi.		
Wóyt / Wóytowska powinność.	x.		
Wóyt na Dekret nie wótuje / tylko gdzie- by sie mu widział nie słuszny / Ławni- ki wspomina.	Xi.		
Wóyt tylko winy bierze.	Xv.		
Wóyt kiedy Wóznemu daie moc na Pozew.	Lvij.		
Wóytowska przysiega w sprawach sado- wych y nie sądowych.	X.	Xvij.	
Wóyt z Przysiężnik i z Pisarzem winni bydz przy mece.			Xij. Xvi. xxvij.
Wolanie do Sądu iakie ma bydz.			
Wolność komu dana / kiedy nie niewa- ży / patrz wyssey w słowie / Głeyt.			
Wzdanie Imienia kiedy nie ważne.		x.	
Wzdanie Imienia iako bywa / skąd poszło.	xlj.		
Wzdanie / patrz w słowie / Imienie.			
Z.			
Zabicie głowy iako plac.			
Zabicie w obronie		xxij.	

Keyestr do

obronie. pátrž ku temu w słowie /
Placa / y Mežobóycá.

Zábitiáčow rozmaitych / rozmaíta
smierć.

Zábitiáč Oycá y Mátki / y inných krewo-
nych / iáko ma bydz karan.

Právo Bože / temu ktoby tylko vderzył
Rodzice / albo im zlorzeczyl / kaze wziąć
gárdło. Exodi 21.

Zabicie przygodné. Jesliby kto sedł ná
to miejsce / gódzie sie zbiegáig ku ser-
mowánii / strzelánii / ku pusezánii
ná zaród / ku cistánii kámiennii /
žerdžiamii / y ku innému cwičenii : á
támby z przygody byl zábit / albo o-
brázon / albo sie co takięgo przydáto /
sam sobie bedzie winien : Jesli ten co
uczynił dowiedzie / iż to nie zlym viny-
stem / ale przygodnie uczynil : O tym
nápisano Jure Municipali Articu-
lo 38. in Glosa. Jesliby tež ieden
drugięgo zábit z nieobáczności / nie
z chuci nádwola swoie : Jáko gdyby
strzeláig ná pták / zábit czlowieká /
takiemu nie przychodzi o gárdło / ale
ná plácenie głowy. Przeto Sedžia
ma w tym bydz opátrzny / aby sie wy-
wiadował pilnie / iesli sie to zabicie
stáło z vmyslu / z chcenia : Bo iesli
ták / tedy mežobóycá ná gárdle ma
bydz karan. Speculo Sa: Libro ij.
Articulo 38. in Glosa. Pátrž tež o tym
wysšey w słowie / Mežobóycá.

Zbiegowie / Zdraycy / Odpowiednicy /
iáko máig bydz karani.

Zacné

Porz. Arty. Césár

xxij.

cxviiij

xliij.

134.

xxv.

xli.

Reyestr do	Porz.	Arty.	Cesar
Zacne Osoby za iakim wystepkiem by- waia meczone.	CXXV		
Zak Atolit bliszy do Gierady / niz sio- stra matczynna: z siostra swoia rowno bierze.		Vj.	
Zaklad / patrz w slowie / Hypoteca.			
Zapowiedz / Zapowiedziany statek / patrz w slowie / Arrest.			
Zaluigcy o zloczynstwo / iako w zalowa- niu ma postepowac.			XXij.
Zastawne imienie / y inne rzeczy.		xxxvij.	
Zastawne bydle gdy zdechnie / czyia skoda.		38.	
Zastawione Imienie kto winien opia- wiac.		38.	
Zastawy y kogo sie vpominac gdy zginie.		39.	
Zawieszone dni od Prawa ktore sa.	Lv.		
Zdarwanie Imienia / obyczay / zkad po- sko / y skutek iego / patrz w slowie / Imienie.	XLij. XLij.		
Zebiacy pod perwnym znakiem maia chodzic.	XXXij		
Zebiacy radzi ogien zakladacia.		LXij.	Xj.
Zeznanie przed sadem co jest / skutek iego.	lxxxv.		
Zgodna ma bydz chorwana / zgody bliska strona przeciw zalobie dowod.		Xjx.	
Zydom ktore rzeczy z Prawa sa zabro- nione.	XXX.		
Zyd iako pokonywa Chrzescianina.	30. 82.		
Zyd kradzioné rzeczy moze kupic / za- stawa ich.	XXXj		
Zyda w zloczynstwie Kosciol nie ma bronit.			xxx.
Zyd przy zastawie y kupnie kiedy bywa zlodzicielem.	XXXj Zyd		

Reyestr do

Porz. Arty. Césár

Byd nawracający na swoje wiare / iako
ma bydż karan. xxxij.

Bydą Chrześcianin bliszy pokonac. xxxij.

Byd / Heretyk / o cudzą krzywdę nie ma
żałować. xxxij.

Byd o rzeczy zastawne kiedy zgina / iako
odchodzi. xxxij.

Śluczynica / na rekoienstwo nie ma bydż
dan. xij.

Śluczynica nie za świeżą poimany / blis-
zy sie odwieść. Lxxij.

Śluczynice zeznanie ma bydż dobrowolne lxxvi.

Śluczynica y w Dzień Świety ma bydż
meczón. Cxxij.

Śluczynica o co ma bydż pytan na mece. Cxxvi.

Śluczynców kiedy wiele / który pierwszy
ma bydż meczón. Cxxvi.

Śluczynica kiedy ma bydż dwa razy me-
czón. Cxxvij.

Śluczynica powołany ma bydż poimany
a kiedy meczony. Cxxvij.

Śluczynstwo czworako sie rozumie. xxxij.

Śluczynice Kosciól bronić nie ma. xxx.

Śluczynica który drugieroda / mali bydż
śmierci wolen za obietnicę. 138.

Śluczynica przez wolne przysięcie do Sa-
du / iako bliszy odvodu. Cxxv.

Śluczynców rozmaitych / śmierć rozma-
ita. cxxvij.

Śluczynicy wywód przed meką ma bydż
dopuszczón. xiiij.

Śluczynców pytanie po mece / iakté ma
bydż. xxvi.

Śluczynice zeznanie które ma bydż przy-
iere. xv. xvi.

R

330

vi.

7. 18.
xix.

xiiij.

xxvi.

xv. xvi.

xvij.

xx.

Keyestr do

Złoczyńca iako postępie gdzie porz
dny gąyny Sad bydz nie moze.

Złoczyńcy wolna ma bydz rozmowa z
przyacioly.

Złoczyńcy ma bydz opowiedzian czas
stracenia.

Złoczyńca nie ma bydz poion gdy go
wioda.

Złoczyńca iako ma bydz przed Sad przy
wiedzion y obżalowan.

Złoczyńca gdy ma wyrody niewinności
po wyznaniu iako ma postępie.

Złodziey nie każdy / v tego rzecz kradzio
na zastana.

Złodzieystwo dwoiaki: Złodzieie które
cehuia.

Złodzieyscy pomocnicy też mają wi
sieć.

Złodzieyski kunszt w zaprzeniu uczynku.

Złodziey iako ma bydz karan.

Prawo Boze vczyn / kradzioną rzecz
wrócić pieciorako / czworako / dwoia
ko. A gdyby złodzieia na kradzie
stwie zastano / a zabito go : ten kto
go zabije / niewinien śmierci. Ale
iesli szród białadnia to vczyni / wi
nien śmierci. A gdyby złodziey nie
miał czym nagrody vczynić za swą
kradzież / ma bydz przedan. Czytay
o tym Exodi 22. A iesliby kto vkradł
człowieka / a handlował nim / y prze
dał go : tedy złodziey on winien ś
mierci.

Znaki meżobóyce / ku zdaniu na meke.

Znaki cudzolożnika / złodzieia / za któ
re mi

Porz. Arty. César

XXII

XXV.

XXVI.

XXVII.

XXVIII.

XXX.

32.

XXVII.

129.

CXX.

CXXII.

CXXIII.

CXXII. XXV.

CXXII.

vii. 13.

34. v. p.

Keyestr do

reimi maia bydz mezeni.
 Zoná po smierci mezá iákie Práwo w
 stráwnych rzeczach ma / Pátrz mie-
 dzy Tytuly Sol. 35. 36.
 Zoná po smierci mezá bżemienna / iá-
 ko rychlo bżemienia dowodzić ma.
 Zoná po mezu kiedy trzecia część bie-
 rze.
 Zoná póki mąż żyw / núwczym nie wla-
 da.
 Zoná bez mezá nie niemoże.
 Zoná kiedy o cudzołóstwo nie ma bydz
 karána.
 Zoná zá żywota Mężowego / kiedy sie
 wianá vpomináć może / y czemu.
 Zoná kiedy niewinna zá mezá długów
 plácić.
 Zenie dożywotnéy dzieci oyczyszne przyu-
 mieráć.
 Zoná / pátrz w słowie / Twierásta.
 Zwiérzat škodliwych nagrodá iáka ma
 bydz.
 ¶ Práwo Boże wczy / Jesliby był Wól /
 któryby przed tym bódł / á przestrzeżo-
 noby pána iego / y nie miałby go pod
 strażą / A onby zábil człowieká : tedy
 y wól ma bydz wśámionowan / y Pan
 iego strácon. A iesliby mu nagrode
 skazano / tedy ráki ma okupić zdrowie
 swoje / iáko mu skazá. Exodi 21.

Porz. Arty. Césár

cxviiij	xi. xij.
vij.	
vij.	
vij.	
vij.	
ix.	
ix.	
xiiij.	
ij.	
xliij.	

Keyestru do Porz. Arty. Césár.
 Koniec.

A ij przyczy

Przyczynek do

Przyczynek do tego Rejestru/ Za-
pisów potrzebnych.

Rozmowie z przyiacioly wczor-
nemi w Prawie / wyrozumia-
tem z niektórych / rzecz bydz po-
trzebna na Miasieczkach oka-
zac formy zapisow / Przedania y Wzdania / Imienia stojacego / tak na wiecznosc iako na wi-
derkauff / dla tego / iz po Miasieczkach gdzie Pi-
sarstkie mieysca ludzmi do tego nieprawneni za-
sadzaja / albo ich tez miec nie moga / barzo omyl-
nie takie Zapisy pisza / sklad miedzy stronami /
wielkie poswarcki rosta / y szkody / a v wyszych
Sedziow okolo rozsadtow wielka praca. A
tak tu na ostatel tego Rejestru / polozyłem za-
przyczynek / tych zapisow formy / ktorzych w Kra-
kowie pospolicie uzywaja. A tu trzeba na-
przód wiedziec / iz Dom swoy moze kto przedac
w innym Prawie / choc przed Urzedem Radzie-
ckim / choc Przysiezniczym. Ale kupiec onego
domu niemoze miec zdania iedno w onym Pra-
wie / pod ktorzym dom przedany lezy. Spe: Saxon:
lib: i. artic: 52. Lib: ij. Artic: 43. A to pospolicie
zachowujac / choc kto w innym Prawie przedaie

dom/

Keyestru.

dóm / choć w tym prawnie gdzie dóm leży : tedy przy przedaniu / ku końcu Zapisu wystawie mocnego człowieka starszego Przysiężnika w onym prawnie / pod którym Imienie leży / na bliski wyłożony Sad / albo kiedy kupiec onego domu będzie chciał to mieć. A to tym kształtem.

Forma przedania Domu / z wystawieniem mocnego człowieka ku wzdaniu.

CORAM Officio Consulari personaliter comparendo, famatus N. palam & per expressum recognovit, se vero, iusto, hæreditarioq; ac irrevocabili venditionis titulo, vendidisse domũ suam integram, eamq; liberã, & nemini obligatã, Cracoviæ in platea N. inter Petri, & Pauli domos sitam, cum omnibus iisdem Iuribus, modis & limitibus, prout eandem solus tenuit, habuit, & possedit: ex Iuridica resignatione, Actis Scabinalibus Cracoviæ contenta: vel ex paterna, materna, aut alia quacunq; successione, seu devolutione, consequutus est, famato N. Ciui Crac: pro summa Mille floꝝ: per mediã sexagenam computatorũ. Nihil prorsus Iuris, dominij, & proprietatis, in præfata domo, pro se, & suis legitimis successoribus, amplius

Forma.

reſeruañ. verũ illud totum Ius ſuum, quodcunq;
ad eandem domum habuit, in præſatum N. trans-
fundendo. Recognoscens ſibi pro eadem domo,
à prædicto N. ſatisfactum eſſe in præſata ſumma.
De qua eundem quietauit, & liberum pronuncia-
uit, perpetuè & in æuum. Conſtituens in ſuum ple-
nipotentem Senioreſcabinum N. eius Iudicij
cui illa bona ſubiacent, ad reſignandum præſatam
domum, in perſonam dicti N. emptoris: idq; in Iu-
dicio Bannito expoſito, proximè celebrañ. aut a-
liàs quodcunq; id præſatus N. emptor habere
voluerit, commodumq; & opportunum viſum fu-
erit: & ad alia omnia, circa præmiſſa neceſſaria
facieñ. in forma pleniffima: non ſecus atq; ſi ipſe
conſtituens & venditor idipſum ſolus faceret, ubi
perſonaliter aſſeſſet.

¶ Statim Zapise przedania / ten kto dom ku-
pil / a Wzdanie bedzie chcial miec / poydzie do
Sadu gawnego / y da on Zapise czytac. Potym
okaże zapisy / iatim Prawem on trzymał v tego
kupil / choc caly dom / choc czastki. Za tym oka-
zaniem / Starszy Przysieznik bedac mocnym cz-
lowiekiem ku temu wstawionym / wzda on dom
iako Prawo albo zwyczaj na ktorym mieyscu
niesie / y dosyc wczynienie jezna. Ktore Wzda-
nie Pisarz tak zapise.

przedania y Wzdania Imienia.

Forma Wzdania Imienia stoia-
go / przez mocnego człowieka ná to
vstawionego.

F Amatus N. Senior Scabinus Crac. vtpote pleni
potens famati N. ad id præstandum sufficienter
constitutus, quam plenipotentiam, autentica in-
scriptione sub titulo & sigillo Ciuitatis N. descri-
pta, feria, &c. Anno 1567. probauit: vigore eiusdem
plenipotentia, domum sui principalis integrã, libe-
rã, neminiq; obligatã, siue medietatẽ, siue sortes, si-
ue vniuersum lus domus eiusdẽ, in platea N. inter
famati N. & N. domos iaceñ: cum omnibus ijsdem
Iuribus, modis, limitibus, prout eiusmodi domum
prædictus suus principalis, ex quibuscunq; succes-
sionib⁹, deuolutionibus, abscissionib⁹, iuridicis re-
signationibus, ac alijs quibuscunq; titulis cõsecut⁹
est: eandemq; hætenus habuit, tenuit & possedit:
& prout ex antiquo ab alijs domibus sibi contigu-
is est distincta, & limitata, famato N. Ciui Crac. cū
plena faciendi & dimittendi potestate, Iure perpe-
tuo & hæreditario possidendam resignauit. Nihil
prorsus Iuris, proprietatis, dominij, prædicto suo
principali, eiusq; hæredibus, posteris & legitimis
successoribus, in eadem domo reseruã. verũ
illud totum in eundem famatum N. effectualiter

transfun-

* Secundum

Ius Ciuitatis,
Brakowiá
nie w tych za
pisiéch ká
da/dla oso
bliwégo przy
wileiu/który
z strony prze
scriptiéy má
iz: iz przeda
wca / prze
ciw tutez
nym y po
stronnym o
sobam/ iáko
mówia: con
tra p'sentes &
absentes, któ
rzyby sie mie
nili mieć iá
kie prawo do
onég domu/
nie winien
daley bronié
kupca iedno
rok y szczé
niedziél. Ale
wedle Pra
wa p'spoli
tég: cōtra p
sentes, rok y
szczé niedziél
Cōtra absen
tes, 31. lat y
szczé niedziél
Przetogdzie
tákiego przy
wileiu nie
máß/ nie pi
ßá secundū ius
Ciuitatis, ále
secundū cur
sum vel ob
seruantia Iu
ris Ciuilis.

Forma

transfundeñ. Cauēs soléniter p omni impetitiōe
secundū Ius Ciuitatis. * Atq; recognouit autorita
te huiusmodi plenipotētię sibi concessę, suo prin
cipali p eiusmodi domo, ac vniuerso Iure domus
prædictę, esse abundè satisfactū ab ipso N. empto
re, in florenis Mille in auro Hungaricalibus, quē
libet per gross. 52. computañ. De quibus eundem
perpetuò quietauit, iuxta venditionis contractum,
Actis Cōsularibus Crac: de Data &c. contentum.

Brwáia przy tych Zapisiéch / iáko y przy in
nych / Condycyę wedle vmowy stron / iz téż czá
sem kupiec nie wssystkiéy summy rázem zá dóm
zapláci / czesć ieszcze dlužen zostanie / która sie
albo ná ráty zgoła opisse / Albo sobie przedawca
opátrzy / iz on dóm przedány bedzie w fācie
stał/ pignoris loco, w ostátku dlugu / aż do zaplá
ty/wedle Rat przy przedaniu opisanych. Takich
Condiciy / y wsselkich innych / ma Pisarz pilnie
strzedz / aby ie ostrożnie pisał: quoniam conditi
ones in Contractibus maximè sunt custodiendæ,
Iure Muni: artic: 140. in Glosa. á z nich nawietża
sie przyczyna do kłopotów prawnych podawa.

Brwáia téż takie przedawania y wzдания do
mów / iz przedawca albo potomkowie iego on
dóm przedány/ będą mogli (wedle láski od kupca

sobie

przedania y wzdanía Imienia.

sobie zaſtawionej) za też ſumme odkupić za któ-
rą ich przodek przedał/ zową takie przedania/ Po-
lacy/ ná Widerkauff. Látinnicy/ IN VIM RE-
EMPTIONIS. A póki przedawca nie odkupi/
mieſzka zaś w onym domu za naymem / od tego
kto kupił / wedle vmowy. Takich Zapiſów té
poſpolicie formy ſą.

Formá Zapiſu przedania ná Wi-
derkauff.

CORAM Officio Conſulari, perſonaliter compa-
rens, famatus N. recognouit ſe vendidiſſe domum
ſuam in circulo N. inter N. & N. domos ſitam, cū
omnibus iisdem Iuribus, modis & limitibus, quē-
admodum ipſemet per ſucceſſionem hæreditariã,
aut emptionis & reſignatiōis titulum hucusq; ha-
buit, tenuit, & poſſedit, ſiue alio quocūq; modo i-
pſum concernebat : famato N. in vim tamen reē-
ptionis, aliãs ná Widerkauff, pro florenis trecentis
monetę & numeri Polonicalis, in ſingulos florenos
per triginta groſſ. computañ, quam ſummã præfa-
tam, ibidē ſtans perſonaliter ſupramemoratus N.
venditor, faſſus eſt ſe leuaſſe & percepifſe, à prædi-
cto N. emptore. De qua eundem quietauit & libe-
rum pronunciauit. Et cōſtituit in plenipotentem
ſeniorẽ Scabinum Iudicij Ciuilis N. ad faciendũ

Forma

Iuridicam resignationem in vim reemptionis, dicto N. emptori in proximo bannito exposito Iudicio, aut quādocunq; id ipsum habere voluerit, iuxta loci Iudicijque obseruationem, cui eiusmodi domus subiacet. Tum ad alia omnia & singula per agenda, quaecunq; iudiciorum consuetudo, rei q; gerendae ratio necessitasque postulauerit, in omni forma & modo. Porro praefatus N. emptor, ibi dē stans personaliter, promisit se circa resignationem gratiam praestitutum, praedicto N. venditori, & eius posteris, ad eandem domum eximendam, summa superius commemorata, quādocunq; ipse N. venditor, & eius posteris, hoc ipsum habere voluerint, & bene poterint.

Forma Wzdania za tym przedaniem Na Widerkauff.

Honoratus N. potestate & tanquam plenipotens famati N. coram D. Consulibus, ad id praestandum sufficienter constitutus, domum sui principalis in circulo Craco. inter N. ab vna, & inter N. ab altera sitam, cū omnibus iisdem Iuribus, modis, & limitibus, prout eam praedictus principalis suus ex quocunq; iuris titulo consecutus est: haecenusq; eā tenuit, habuit, & possedit: Famato N. cū plena faciendi & dimittendi potestate, in vim reemptionis,

przedania Imienia na Widerkauff.

ptionis, aliàs na Widerkauff, resignauit: promittēs pro omni impetitione, secundum Ius Ciuitatis. Et recognouit potestate qua supra, eidē suo principali pro eadem ipsa domo satisfactum esse, in florenis trecentis, per mediam sexagenam computatis, iuxta Acta dominorū Cōsulū Craco. Año, die, etc. Ibidem præfatus N. Emptor, dedit & contulit famato N. & eius posteris, hanc gratiam, quòd domum, hodie sibi resignatam, reposita eadem 300. floren. summa, eximere possint, quandocunque voluerint & bene poterint.

¶ Tu iuż Kupiec maiać takić wzdanie / naymie zaś przedawcy on dom / z czynszu perwnego / wedle umowy. Do kthorego naymu (iesliby miał bydż) trzeba obudwu stron / aby y Kupiec zeznal iż Przedawcy naymuie: aby theż Przedawca zeznal / iż on dom / nie innym Prawem / iedno Prawem naymu / Jure Arende / trzyma. Takiego zeznania formy ja pospolite / albo ich theż strony zaniechaja / tylko to Cyrograffem albo Intercyza między sobą opatrzaia.

¶ A iż przy takim przedaniu / zawždy sye to pokazuie / iż ono Imienie lepsze iest / niż summa w Widerkauffie opisana: a trafia sye theż na Przedawce chudoba taka / iż nie ma czym wykupić / y owšem iż mu wiecéy pieniędzy potrzeba / dla te-

Forma

go one laste / która mu jest tu wykupieniu zostawiona / y one lepszość / Prawem dziedzicznym / temu kto piérwéy kupno na Widerkauff ma / odstepnie: á Prawo Widerkauffowé / które jest doczesné / na wieczność / ad Ius hæreditarium, przez takie odstąpienie / odmienia taką Formą.

Forma odstepu táski y lepszości w Widerkauffie.

CORAM Iudicio personaliter comparens, famatus N. ultro recognouit & per expressũ fassus est, se gratiam & omnem meliorationẽ, quæ ipsi quoquo modo competit, & cõpetere potuit, possitq; ad domum in circulo Craco: inter N. & N. domos iaceñ, cũ omnibus iisdem Iuribus, modis, & limitibus, quemadmodum ipsemet per successionẽ hæreditariam, siue hæreditarię resignatiõis titulum, habuit, tenuit, & possidebat, effectualiter absceßisse & cõdescendisse famato N. Nihil Iuris, dominij, proprietatis, & propinquitatis, super eadẽ gratia, melioratiõeq; domus sibi suisq; posteris, referuañ: sed illud totũ in eundem N. efficacissimẽ & vberimẽ in perpetuum, & Iure hæreditario transfundendo. Recognoscẽs sibi ab eodẽ N. pro hac gratia meliorationeq; domus in toto satisfactũ esse.

¶ Niektórzy tak czynią / y za rzecz bezpieczniey-

odstepu łaski y lep: na wider.

ſza rozumieia/ y przyſtoyniey ieſt/ y pewniey we-
dle Práva/ kiedy ten kto kupi dom na Wider-
kauff/ y wzdanie ma na Widerkauff. A chce po-
tym miec na wieczność prawem dziedzicznym:
nie ſtara ſie o to/ aby mu przedawca odſtąpił
łaſkę wykupną/ albo lepiſzość domu. Ale kupi-
ſzy lepiſzość/ uczyni tak z wſmowy ſpólney z Prze-
dawcą. Żezna iż od przedawce pieniądze przyjął
wedle Zapisu Widerkauffowego/ y będzie go z
nich kwitował: y zaśie mu on dom/ który tylko
na widerkauff miał/ wzda. A przedawca potym
po przyieciu onego wzdania/ dopiero mu ze w-
ſyſtkim dziedzicznym prawem/ nowe wzdanie
czyni. A przeto w takięj ſprawie/ dwoiakięgo w-
zdania potrzeba/ tak/ iż ten co na Widerkauff
miał dom wzdany/ zaś go od przedawce znowu
na wieczność przyjmuie/ według ſórn na wie-
czność piérwey opisańych. A to bywa droga pe-
wnieyſza ku otrzymaniu Imienia prawem
dziedzicznym.

Wiąza ſie za temi Zapisy/ Práva które Sasiędzy
miedzy ſobą winni zachowywać/ około ſpólnego budo-
wania albo murowania ſciań/ grodzienia plotów: wiele
ieden drugiemu/ a kiedy placu ſwoiego wſtepić winien/
kiedy nie winien. Także około pieców/ kominów/ dachów/
okien/rynien/ wychodów/ ſtudzien/ ſtaien/ chleworów/
ſzczepienia drzew rozmaitych/ naſadzienia chmielów.
Jako ſie w tym wedle Práva/ albo też y z zwyczaju zaś

I Droga pe-
wnieyſza ku
odmienie-
niu wzdania
Widerkauf-
owego na
wzdanie
dziedziczne.

Wiazanie albo grodzenie

chowac maia. W tym iest nieco napisano w Artykulach
fol. 40. 41. Wszakze tu sierzemu wyrozumieniu/ o koto
grodzenia plotow/ czynienia dachow/ to iest
w prawie opisanie.

Kozdy gruntu swojego czesc winien grodzic /
nie wystepujac z granic swoich. Bo iesliby przez
to niegrodzenie trafilysy iakie szkody Sasia-
dowi/ winien ie bedzie nagrodzic. A iesli sye same-
mu szkoda przyda/ sasiad / nie winien ich placic :
ale sam sobie takich szkod bedzie przyczyna. Iure
Mun. Art. 126. Spe. Sa. li. 2. Art. 49. 50. li. 3. Art. 66.
W Glowie tak napisano : Niektorzy powiadaia /
iz thakie grodzenie / ma bydz na zwys / iako czlo-
wiek : albo iako ieden siedzec na koniu / reka za-
siac moze/ a to pospolicie zachowuia. Niektorzy
powiadaia/ iz na zwys kolan: Niektorzy/ iz to iest
na woley Przedowey/ iako ma bydz grodzono: A
to gdzieby w tym nie bylo iakiego zwyczaia/ al-
bo Statutu osobliwego.

Ktoby sie o to staral / aby mial cudzego grun-
tu czesc zajmowac / albo posiadac / a w tym byl
pokonany : tylo traci swojego/ ile chcial odiać sa-
siedzkiego. Spe. Sa. lib. 2. Art. 50. in Glosa.

Kto Imienie swoje praciem grodzi/ ma tu
gruntowi swojemu / konce pracia / albo iako zo-
wa / plocine obracac / aby przez to znano / iże on

plot

Plotów.

plot iemu należy. Jako też kiedy znać chcemy czyja jest ściana y komu należy / ztąd dochodza: Z której strony gwoździowé głowy sye pokazuia / z której strony gwoźdź biją / thego ściana jest. Ibidem in Textu, & in Glosa.

¶ Kto grunt albo rola swoje / chce ograniczyć / wolno mu to uczynić iako y czym sye mu będzie podobalo / wezwawszy ku temu sąsiadów / którzy z drugiey strony grunt mają.

¶ Dzewa wszelkie kto chce sadzić / ma to czynić na pięć stóp od cudzey granice / oprócz Oliwneg y Figoweg dzew / które ma bydź sadzone na dzie więć stóp od sąsiedzkiej granice / dla tego / iż sye takie dzewa daley rozkorzeniaia / y przez tho sąsiadom szkoda przynoszą. Wszakże w tēy mierze / iesli tho prawda albo nie / każe sye Prawo Wra-
czów dokładać. Ale pospolicie w thym zwyczaj-
iów / z dawnego zachowania przestrzegają. Ibidem in Textu & in Glosa.

¶ Zadnemu sye nie godzi dachu swęgo budowania na cudzy grunt puszcząć / albo co takiego budować: zkadby do sąsiada cięć miało. Al tho sye ma rozumieć / iesliby niebyło przyzwolenie sąsiedzkie: ale gdzieby sąsiad zezwolił / albo tak ono budowanie Rok z pokojem stało / iuż tak dla tēy dawności / on dach albo które inne budowanie

stać

Grodzenie albo plecie: plotów.

stać może. Iure Mun: artic: 126. S. S. lib. ij. art. 49.

I Jesliby kto sąsiadowi swému iakie Prawo postanowić miał / winien to vdziałac spólną vmowę / y słusznym postanowieniem. Ibidē Spec: Saxo: lib: ij. arti: 49. in Glofa.

I Jesliby dwa sąsiedzi mieli domy o iednéy ścienie / a dom iednego był vpádły / a ieden sąsiad opowiedziałby to Urzędowi: Urząd rozkáže mu aby do dwu niedziel obwárował / aby škoda nie była / Potym do tegodnia / Potym do trzeciego dnia: Na ostaték do dwu dniu. A gdzieby tego nie uczynił / tedy go Urząd będzie karal / y winę z niego weźmie: A sąsiadowi szkodę obwáruię. A iesliby sąsiad nie skárzył przed Urzędem / a ni żądał o obwárówanie škody / a w tymby czasie budowanie na dóm sąsiedzki vpádło / przedsię škodę będzie winien nágradzić. Albo dzewá / a bo co takiego coby náplác sąsiedzki vpádło / sąsiad bierze. Spec: Sax: lib: ij. art: 49. in Glofa.

I Towszystko co sie ná ten czas przypisało / niechay będzie ku czci a chwale Pánu Bogu / y ludzióm tych Praw niewiadomym ku przestrzeżeniu škód / y zachowaniu spólney miłości / aż co potym Pan Bóg wietšého zdárzy. Amen.

Laut. Leo. 15054 ad 24. 16. 17.

Justabo 8m D. 15054. A. 15054. 30 g. 17.

15054

